

GAZDASÁGI LAPOK

25. szám.

Megjelenik minden vasárnap

1908. Junius 21.

**VIZMENTES
PONYVÁK**

HAZAI GYÁRTMÁNY!

Gyár: LAJTA-SZENT-MIKLÓS (Sopronmegye).
ELSINGER M. J. és FIAI

BUDAPEST, IV. KER., DEÁK FERENCZ-UTCZA 3. SZÁM.

GABONAZSÁKOK

**VIZMENTES
SÁTRAK,
KÖPENYEK,
LÓTAKARÓK,
VEDEK, TÖMLÖK.**

**LEGOLCSÓBB
BEVÁSÁRLÁSI
FORRÁS!**

MINTÁK ÉS ÁR-
JEGYZÉK INGYEN
ÉS BÉRMENTVE.

Eredeti stassfurti

40%-os kálisót és kainitot

valamint az összes egyéb műtrágyákat legolcsóbb
áron szállítja

Kalmár Vilmos

a stassfurti kalisyndikátus vezérképviselője

Budapest, VI., Andrásy-ut 49.

Gazdák figyelmébe!

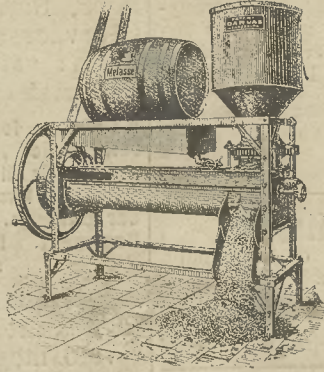
SCHLOESING THEOPHIL világhírű franciaországi gazdasági vegyész, a francia tudományos akadémia tagja által föltalált és a marseillei Schloesing-gyárakban gyártott védő- és irtószereit a szőlőket és más növényeket pusztító élősködők ellen, hazánkba bevezetvén, kiadtuk ismeretető-füzetünket és utasításainkat a kártevők elleni védekezésről. Erről szóló, tudományos alapon készült ismertetőnk:

1. Schloesing-ház és feje: Theofil Schloesing. 2. Schloesing bordói pora; védekezés a peronospora ellen. 3. Schloesing egyszerű lecsapott kénpora; védekezés a lisztharmat ellen. 4. Schloesing vasgáliczos lecsapott kénpora a sárgaság és rákfénésedés ellen. 5. Schloesing lecsapott rézgáliczos kénpora a fűrtrohadás, fűrtperonospora és blackrot ellen. 6. Schloesing lecsapott nikotinos kénpora. 7. Utasítás a burgonyabetegségek elleni védekezésre. 8. Utasítás a répák élősködő elleni védekezésre. 9. Utasítás a rózsák, disz-cserjék, virágok és konyhakerti növények élősködő elleni védekezésre. 10. Utasítás a hernyók irtására. 11. Schloesing „PYRALION“-ja; védekezés a szőlőmolyok ellen. 12. Utasítás a trágyatelepeknek, komlóskerteknek, a baromfiaknak és baromfiótlaknak kénporrali kezelésére.

Ezen füzeteket fölszólításra díjmentesen és bérmentve küldik a Schloesing Testvérek és Társai r.-t. gyáraik, Marseille (Franciaország). Vezérképviselő a magyar birodalom területére: Frankl Adolf bankháza Budapest, Eötvös-utca 19. sz. (Saját ház). Telefon 25-40.

**VITORLAVÁSZON-
PONYVÁK**

HAZAI GYÁRTMÁNY!

Ne vegyünk MELASSE-keverékeket!

Az egyedül megbízható erőtakarmány az, melyet a gazda maga állít elő! Ajánljuk a szabadalmazott, automatikusan adagoló, tetszőleges mennyiségben pontosan keverő „Agrikultura“ melasse-erőtakarmány készítő gépeinket kézi vagy hajtóerőre berendezve! 3-4 waggon áru előállításánál a gép ára már megtérül. Melasse, szárított répaszelet, korpafélék, mindenféle műtrágyák, „Agrikultura“ org. trágya, enyvtelen csontliszt stb. árusítása.

„Agrikultura“ mezőgazdákát ellátó részv.-társ. Iroda és mintatelep: Budapesten, V., Zoltán-utca 12. Sürgőnyezim: Oxigen. Telefon: 99-48.

Őszi trágyázáshoz a

Thomassalakliszt

csillag

védjeggyel

helyesen alkalmazva, min-
legolcsóbb foszforsavas mű-
munkákkal és árajánlat-

den növénynek legjobb és
trágyája. — Kivánatra szak-
tal készségesen szolgál

KALMÁR VILMOS

Budapest, VI., Andrásy-ut 49. sz.

a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin, magyarországi vezérképviselője.

Óvakodjunk a hamisításoktól Minden zsák ólomzárral és
és figyeljünk a védjegyre! tartalomjelzéssel van ellátva!

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Budapest, Városl.-körút 83.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, löhere-cséplők, tisztító-
rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők,
boronák,

sorvetőgépek, Planét jr. kapálók,
szecskavágók, répavágók, kukoricza-morzsolók, darálók,
őrölmalmok, egytetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu
ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

WEISER J. C.

gazdasági gépgyár és vasöntőde Nagy-Kanizsán.

Malomépitészet. Teljes szivattyuművek.

AJÁNlja:

Szabad. rendszerű „Egyetlen“ magyar lenvető-
gépét 27-43 sorral. Szab. „Zala-Drill“ sorvető-
gépét. Különleges kukoriczavetőgépeket. Min-
dennemű gazdasági gépet elsőrangú kivitelben.
Szecska-, répavágó- és ekekéseket minta szerint. — Öntvényeket nagyban.

Pályázatokhoz csak bizonyítványmásolatok csatolandók. Eredeti bizonyítványok elvesztéséért a kiadóhivatal nem vállal felelősséget.

KIS HIRDETŐ

Kis hirdetések ára: minden egyes szó 4 fillér, csak oly levelek továbbíthatnak, melyek a szükséges postabélyeggel ellátva küldetnek be.

ZSÁK PONYVA KÖTÉL
POLLÁK SAMUEL
SZEGED

Alkalmazást keresők.

Földmivesiskolát

végzett, nőtlen, kevés igényű, jó írásu egyén megfelelő állást keres. — Czim: Kis Károly, Kemenesmihályfa.

Hirdetmény.

A hódmezővásárhelyi m. kir. földmivesiskola kétféle tanfolyamát folyó évi szeptember hóban több oly, részben már katonakötelezettségének is eleget tett fiatal ember végzi, kik szeptember hó 15-től kezdve mint botos ispánok, munkafelügyelők, magtárosok és gazdák igen jól alkalmazhatók. Ezen fiatal emberek kiváló használhatóságát lejjebb bizonyítja azon körülmény, hogy az igazgatóság ajánlatára csak azon végzett tanulókat számíthatnak, kik szorgalmukkal, becsületességükkel, használhatóságukkal és előmenetelükkel ezt megérdemlik. — Szíves megkereséseket a bér megjelölésével kér az igazgatóság.

Október hó 1-re

ispáni, vagy ehhez hasonló nő állást keres 26 éves, r. kath. válású, 8 éves gyakorlattal, földmives- és középiskolát végzett egyén. Külső és belső munkálatokat, állattenyésztést, tehenészetet, valamint könyvelést és levelezés kellően képes vezetni. Szíves megkereséseket 908. sz. alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

Vizsgázott intéző

és gőzgépező, földmives, tejjgazdasági, szeszfőzői iskolát végzett, szőlőszeti tanfolyamot hallgatott, 41 éves, nő, gyermektelen, ugy közt, mint laza talajon okszerűen gazdálkodott, telepítésig 2 kincstári birtokot kezelt s jelenleg 3 birtokot kezel Nógrádban, könyvvezetés, pénztár és a gazdaság összes ágai kezelését érti, birtokkezelői állást keres újévtől. Zárt ajánlatokat Muravics Gyula Budapest, Rákóczi-ut 40., I. em., ajtó 1. sz. továbbít.

Ispáni állást

keres mielőbbeni belépéssel tanintézetet végzett, több évi gyakorlattal bíró, nőtlen, protestáns vallású gazdaság; jártas a szeszgyártásban, dohánytermelésben, mészkehomok, téglagyártásban, csukorrépatermelésben, hizlalásban, tehenészetben és az egyszerű gazdasági számvitelben. Bővebb információt nyújt Szilassy Zoltán ur, országgyűlési képviselő, Budapest, Közteltek; Kriek Aladár ur, nyug. koronaurad. felügyelő Léván; Gróf Sándor urad. intéző ur Nógrád-Ecsegen; Juhász Kálmán ur, intéző Nagy-Málason. Megkereséseket 920. szám alatt továbbít a kiadóhivatal.

Okleveles gazdaság,

négy évi gyakorlattal, az aratás-cséplési idényre kisegítőnek ajánlkozik. Beszél magyarul és németül. Levelek 923. szám alatt kéretnék a kiadóhivatalba.

Tapasztalt, nagyon ügyes fő-svajczeros

(berni születésű), saját személyzetrel, kik a legjobb bizonyítványokkal és ajánlatokkal rendelkeznek, állást keres okt. 1-től, de csak nagyobb tehén-állomány-nál. Óvadékképes bármely mennyiségben. Ajánlatok J. P. 5156. Rudolf Mosse, Berlin S. W.

Betöltendő állások.

Gazdatiszt

nőtlen vagy nő, de kiscsaládu, egy tapasztalt gazda fejérmegyei intenzív gazdaságában állást nyerhet. Grünwald Sándor Budapest, V., Árpád-u. 9.

Gazdaságba

kerestetik gazda, felügyelő, gépész, gépészkezelő és bognár. Feltételek olvashatók az Országos Pályázati Közlönyben. Száma 50 fillér. Budapest, Nap-utca 13.

Répaátvevők

kerestetnek. Feltételek olvashatók az Országos Pályázati Közlönyben. Mutatványszám ingyen. Budapest, Nap-utca 13.

Gazdatiszt

kerestetik. Feltételek olvashatók az Országos Pályázati Közlönyben. Mutatványszám ingyen. Budapest, Nap-utca 13.

Ispán és kulcsár

kerestetik. Feltételek olvashatók az Országos Pályázati Közlönyben. Mutatványszám ingyen. Budapest, Nap-utca 13.

Segédtsiszt és irnok

kerestetik. Feltételek olvashatók az Országos Pályázati Közlönyben. Mutatványszám ingyen. Budapest, Nap-utca 13.

Számtartó

kerestetik. Feltételek olvashatók az Országos Pályázati Közlönyben. Mutatványszám ingyen. Budapest, Nap-utca 13.

Gazd. hivatalnok

kerestetik. Feltételek olvashatók az Országos Pályázati Közlönyben. Száma 50 fillér. Budapest, Nap-utca 13.

A baranya-szentlőrinczi uradalomban betöltendő egy gazdasági irnok állás. Előnyben részesül azon gazdasági tanintézetet végzett fiatalember, ki több évi gyakorlatra hivatkozhatik. Bizonyítványok másolatával főszerelt pályázati kérvények — melyek vissza nem küldetnek — **Uradalmi Főbérnökség Baranya-Szentlőrinczre** küldendők.

Ispán,

nőtlen vagy nő, kiscsaládu, mielőbbi belépésre kerestetik. — Csakis szorgalmas, erőteljes és erélyes egyének pályázzanak. Ajánlatok és bizonyítványmásolatok, melyek vissza nem küldetnek, Kertész Árpád Nagy-Magyar czimzendeők.

Gazdatiszt,

izr. vallású, nő, kiscsaládu, ki a mezőgazdaság összes ágaiban, különösen répatermelésben és hizlalásban több évi gyakorlattal bír, alulírott nál azonnal felvétetik. Megkivántatik magyar, német nyelv bírása szóban és írásban. — Ajánlatok bizonyítványmásolatokkal és fizetési igények megjelölésével kéretnek Fuchs Dezső Vasszécsény, Vasm. czimre.

Posnansky és Strelitz

aszfalt és kátrány vegyi termékek gyárai Erzsébetfalva, Bécs és Witkowitz (Morvaország). — Városi iroda: Budapest, VI., Podmaniczky-utca 27.

Kátrányos fedélpapírlemez. Kátránymentes „GLORIA” cement aszfalt fedélemez. Aszfalt elszigetelő lemezek ólombetéttel. Carbolinum. Carbonsav. Creolin. Facement. Falaszfalt. Hővédő-anaszfalt.

Füsttámasztó ládák szőlőknek tavaszi fagy ellen való megvédésére stb.

Fajtojások!

Reitter Oszkár

főkapitánynál Nagybecskerekben kaphatók I. rendű fajtisza, Angliából hozatott törzsek utáni Fehér Orpington } tojások darabja Sárga Orpington } 50 fillér. Pekinzi kacsa }

Rázásmentes biztos csomagolás faldákban ingyen. Angol emdeni ludak, fehér és sárga orpingtonok, pekingsi kacsák készletben.

ALLAMI NAGY ARANYÉRMEK! Győzelmi díjak számos hazai és külföldi legelső és legnagyobb kintetés. Tojások tavaszi szállítására most már előjegyezhetők!

A pekingsi kacsatenyésztés a baromfitenyésztés koronája.

Fiatl, 8 napos kacsákat szállítok darabonként 1 koronáért, 4 hetes és 1/2 kg. súlyúakat a 3 kor-ért, 7 heteseket 2 kg. súlyúakat a 5 kor-ért, 200 drb 4-5 kgos tenyész-kacsáim után. Figyelmet kizsgálás, nincs rizikó, mert láthatóan csomagolok. A kis kacsák jól fejlettek és szép testalkatúak. Az én 2 és 3 éves tenyész-kacsáim tojásáhozama évenként 130 darab. Tenyésztőtojások az idény előhaladottsága miatt tucatonként 4 korona. Szállítás bérmentve és utánvét mellett. Legnagyobb magyar pekingsi kacsa-tenyésztés.

Wache flajos, Győr.

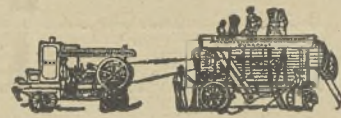

16 első díjjal és ezüst éremmel kitüntetett

KÁLLAI LAJOS

motorgyárában Budapest, VI., Gyár-utca 28. a leghirnevesebb benzinelocomobil-cséplőkészletek kaphatók.

!! Teljes jótállás kitünő cséplésért !!

Ezen motorokat minden gazda hatósági engedély nélkül maga kezelheti.

Használt gőzgépek becsereitnek.

Olcsó árak részletre. Árjegyzék ingyen.

KÁLLAI féle motor-cséplőkészletek bizonyítványok tanúsága szerint kitünő sikerrel működnek az ország minden részében, többek között: Bárány Kemény József urnál Maros-Németi; Zeykfalvi Zeyk Dániel főispán urnál Nagy-Enyed, stb.

Eladó

2 drb Hofherr & Schrantz-féle „Favorita” és 1 drb Deering-féle „Ideál”, alig használt teljesen jókarban lévő marokrakó-aratógép jutányos árban. Megkeresések uradalmi főintézőséghez Marczali, czimzendeők.

Gőzgéptulajdonosoknak

ajánlom szabadalmazott kosárbetéteimet, melylyel a legrosszabb esetben is tisztán lehet minden terményt kicsépelni. — Prospektust kívánatra küld: Bajzath Ignác, Székelyhídon.

AZ ERDÉLYI KERESKEDELMI TÁRSASÁG FODOR és TÁRSAI

megbízásokat elfogadnak jármos ökrök, tinók, sertések, juhok, lovak és egyéb tenyész- vagy használati állatok beszerzésére és azokat felelősség mellett gyorsan és jutányosan direkt forrásból közvetíti. Czim: Erdélyi Kereskedelmi Társaság, Kolozsvár, Szentegyház-utca 2. Telefon 311.

Világhírű szabadalom 18 államban

Stádel-Torkos földmérőtaliga kapható Stádel gépgyárában, Győrött.

Pannonia szálloda

BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 7. sz.

FIEDLER JÁNOS LENFONÓGYÁRA KOMÁROM.

Vesz nyers lenkórót szál nyéréshez, valamint kaszált és géppel csépellenszalmát tetszés szerinti mennyiségben és eredeti (pernai) orosz lenmagot.

tejhűtők és tejjgazdasági eszközök

kaphatók Első magyar tejjgazdasági gép- és eszköz-gyár FUCHS és SCHLICHTER Budapest, VI., Jász-utca 7. ARJEGYZEK INGYENES BÉRMENTVE

Könyvelés.

Az egyszerű és kettős gazdasági könyvvitelben perfect, független, idősebb, gazdasági ismeretekkel bíró könyvelő elvállalja gazdaságok és uradalmak könyvelésének berendezését, vezetését és mérlegszerű lezárását, mindenütt az adott viszonyokhoz és kívánalmakhoz legcélszerűbben alkalmazva. Bizalmi kiküldetéseket, rovincsolást, leltározást és a meglévő könyvek felülvizsgálását is hajlandó teljesíteni. Honorárium mérsékelt. Szíves megkeresések e lap kiadóhivatalához kéretnek „Könyvelés 1087” jelige alatt.

FEHÉRLÓ-SZÁLLÓ étterme

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 15. Kítünő magyar konyha, figyelmes kiszolgálással. Ebéd 75, vacsora 65 kr. — Székvényfüzet 10% engedménnyel. — Földbirtokosok találkozó helye. Tulajd. KOLB JÓZSEF, Csalányi-vendéglő volt főpinczére.

GAZDASÁGI LAPOK

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

Alapította KORIZMICS LÁSZLÓ
1849-ben.

VEZÉRELV:
Mészünk mező gazdaságunkba
helyes arányokat.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egész évre	16 kor.
Fél évre	8
Negyed évre	4

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Múzeum-körút 7. sz.

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” ingyen mellékletével.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz czímezendők.

HIRDETÉSEKET

a lap kiadóhivatala veszi fel.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.
Hirdetési mellékletek jutányos áron fogadtatnak el.

Az e lapokban foglalt cikkekért minden utánnyomási jog fentartva.

Kéziratokat a Szerkesztőség nem ad vissza.

Telefon: 623.

TARTALOM.

Szemle. — y.	449
A mezőgazdasági érdekképviseletről. — Gróf Keglevich Gábor	450
Gazdálkodások istállótrágya nélkül. — O. L.	451
A takarmánysílok a tengerentúli államokban	452
A felvidéki szeszgyárak új helyzete a szeszadóreform következtében.	452
Kérdések és feleletek	454
Kérdések: A cseléd nyilvánvaló gondatlansága folytán előálló betegségért is a gazda felelős? S. A. — Adókvetés részes cséplésért. P. D. — Takarmányszűke miatt tarlóvetemények. Dr. D. — Gözeke-szántás répa alá rövid időközben. K. I. K. — Üszögös csávázott és nem üszögös csávázatlan buza. Karczagi Polgári Kör. — Mit vessek totális jégverés után? G. D.	
Feleletek: A trágya térfogat súlya. P. — A szarvasmarha bélyegzése. Dr. Kukuljevic József. — A tej tejlet a borjú vagy malac értékesítése jobban. Porcius. — Vasékák rozsdája ellen. Kemptner Ernő. — Az esparzette luczerna helyett. Legány Ödön. — Csalán kiirtása eleven galagonya sövényből. P.	
Hírek	455
Apró sajközlemények	457
Az üszög terjedése a buzában. — Korán érő és későn vetett zab — Megteseredett borok.	

SZEMLE.

(A legújabb termésjelentés. — A gabnaárak rohamos emelkedése. — A marhaárak nagy csökkenése. — A szeszadó törvényjavaslat.)

A m. kir. földmívelési miniszter közreadta június 15-iki második jelentését a termés állapotáról. A végeredmény az, hogy: A buza 36,980.000 q, a rozs 12,020.000, az árpa 12,510.000 és a zab 11,020.000 q-ra becsülhető. Az első becsléshez képest mintegy fél millió q-val kevesebb a buza. A múlt évben termett 32,800.000 q buza, 11,690.000 q rozs, 13,730.000 q árpa és 11,500.000 q zab. A jelentés megemlíti, hogy a hőség sok vidéken kényszerítést idézett elő, a mi időelőtti aratást okozhat, az esők megkésve jöttek, nagy kárt okoztak a horribilis jégesők és föllépett a rozsda is, habár egyelőre csak az alsó leveleken.

Nekünk az a megjegyzésünk ehhez a jelentéshez, hogy alig lesz fenntartható ez a numerus, — mert a rozsda majdnem általánosan föllépett és tekintve azt, hogy a kései buzák valamikor július közepén érnek meg — ha előbb, akkor az nagyon szomorú lesz — a rozsdának még elég ideje van felkapaszkodni a kalászkokra is. De maga a levélrozsa is csökkentheti a termést 20—30%-al. Mi úgy tudjuk, hogyha rozsda lép föl, akkor a termésbecslés fölötte bizonytalan. Majd július első

napjai fognak beszélni. Annyit sajnos konstatalunk már is, hogy a rozsda rohamosan halad az alsó levelekről fölfelé, — dacára a nagy forróságnak és pedig az ország azon vidékein leginkább, a hol jobb terméshez biztak, tehát a nyugati és északnyugati vármegyékben.

A gabnaárak ezen kalamitások hatása alatt rohamosan emelkedtek. Mindenki érzi, hogy a múlt évinél jelentékenyen magasabb árak lesznek. Ez természetes is. A múlt évben nagy készletek jöttek át a harmad évi bő termésből. Az idén a készletek alig számbavehetőek. Az idén az árak előreláthatólag a teljes importparitas színvonalára fognak emelkedni és 13 frt körül lesznek a külföldi árak jelenlegi helyzete után itélve. A határidőzletekkel hiába igyekeztek az árakat előre lenyomni; midőn a gyenge termés annyira nyilvánvaló, akkor az efféle mesterkedések eredménytelenek. De egészen másként áll a dolog bővebb termés idején, miért is gr. Zselénszky Róbert erélyes sürgetését a főrendiházban nagy rokonszenvvel fogadták a gazdakörökben. A kormány ugylátszik, hogy nem méltányolja kellőleg a gazdák hangulatát és a malomipar érdekében fázik a gyökeres megoldástól. Egyébként az ígért törvényjavaslatot várjuk nagy türelemmel. Az idén a határidőjáték ugyanis csütörtököt mondott, mert a gazdákat megkárosítani képtelen lesz. A készáru ára fog vezetni. Ezt pedig az idén lenyomni lehetetlen lesz azért, mert búzát importálnunk kell már az első hónapokban és az importált buza nem lesz olcsó. Ennek ára és költségei fogják a helybeli árakat diktálni.

A marhaárak ellenkezőleg mód nélkül estek. A vidéki vásárokon a fiatal növendékmарha eladhatatlan. A legutóbbi lévai vásáron megjelentek ugyan morva vevők, de a múlt évi árakhoz képest 60—70%-al vettek olcsóbban. Még így is a nagyobb részt visszahajtották. A hizott marha is olcsó. És a hus? Az nem. Erre feleljen nekünk Oerindur gróf! Meg arra, hogy az osztrák gyáriparosok és a magyar gyáriparosok mégis sürgetik a szerb és román határ megnyitását. És ha ezeket megnyitják, akkor mi ingyen fogjuk adhatni marháinkat. Um ein Häverl Kraut! Mint a német mondja.

A képviselőház vágató tempóban fogadja el a mindenféle törvényjavaslatokat. Ezek közt van a szeszadó törvényjavaslat is. Ennek

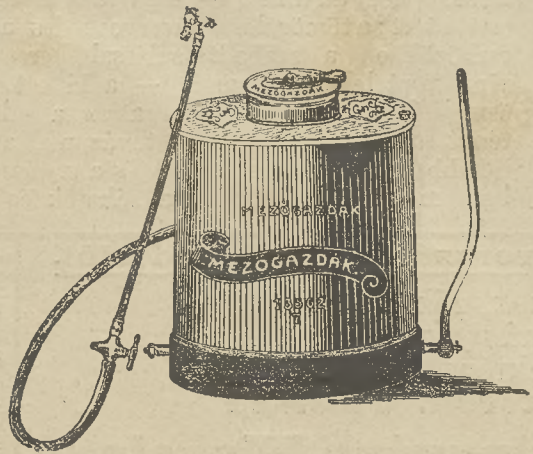
rövid tartalma ez: A szeszadó emelve lesz. A kontingentált szesznel 40 fillérrel, az exkontingentálnál 44 fillérrel literenkint. Ennyivel tehát már az adóemelés miatt is drágább lesz a szesz. A mezőgazdasági szeszfőzdek 567.731, az ipariak 240.970 hektolitert főzhetnek. Az összkontingens évről-évre lesz megállapítva. Az ipari szeszfőzők kontingense leszállított. A gyümölcseszefőzők, a kis üstösök eddig 3 töltésért fizettek adóátalányt, most 4 töltésért fizetnének. Ez 33% adóemelés. Az ipari szeszgyárak mai 276.000 hektoliter kontingense 150.000 hektoliterre lesz csökkentve. S minden liter csökkentésért 65 fillér bonificatiót kapnak.

A képviselőházban a szeszadó törvény erős forrongást idézett elő. A kis üstösök és az ipari kontingens elvonása miatt nagy megrohanásoknak volt kitéve a pénzügyminiszter.

A miniszter azzal védekezett, hogy a kisüstösök jelentékenyen többet főznek, mint a mennyiért adót fizetnek és ha az állapot fenntartatik, akkor a végcél, a szeszmonopolium behozatala veszélyeztetve van. A nagyipari érdekeltek szolgálóinak azt felelte, hogy a nagyipar *mióta nem hisz* és a moslékot szárítva a külföldre viszi, nem támogatja úgy, mint eddig a közgazdaságot. A pénzügyi bizottság azt javasolta, hogy a kontingens megváltása ahhoz a föltételhez köttessék, hogy a szárított moslékot nem exportálják a gyárak. Ezek ezen föltétel miatt szörnyen konsternálódtak. Azt mondják, hogy ezen föltétel az ipari szeszgyárak lételebe kerülne(?) A budapesti kereskedelem és iparkamara fölirt ez ellen. A lipatomegyei gazdasági egyesület pedig a felvidéki szeszfőzők érdekében irt föl, kérve az eddigi bonificatio fenntartását, mert a szeszadó javaslat ezt is csökkenti.

Ezekben vázoltuk röviden a szeszadó reform körül a forumon megindult mozgalmakat. Egyelőre a kisüstösök értek célzt, a mennyiben a függetlenségi képviselők erőteljes föllépése következtében a pénzügyminiszter azt a lényeges módosítást fogadta el, hogy a ki saját termésü szőlő törkölyét, borseprőjét vagy gyümölcsét égeti ki, nagyjából az eddigi tételeket fogja fizetni. Az 1 korona 40 filléres új adótétel ugyan az egész országban egyformán terheli a termelőket, de a törvény egyéb megszorító és korlátozó intézkedései a saját termelvényeiket kiégetőkkel szemben alkalmazást nem nyernek.

A szeszadó emelés meg fogja nehezíteni a borhamisítást is. Drágább lesz a fő ingredientia a szesz; ellenben a víz marad ingyenes, mint eddig. A borok ára ennél fogva 10—

Ajánljuk nagyobb szőlőbirtokosoknak tökéletesbitett magyar fogatos szőlőpermetezőinket, melyekkel nagy munkaerő és permetező anyag megtakarítás érhető el. — Most megjelent tavaszi, szőlőmívelési árjegyzékünket, szőlővédekezési gépek, permetező stb. anyagokról kívánatra bérmentve megküldjük.

Mezőgazdák A. jegyű permetező K 40.—

„ B. „ „ „ 34.—

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
BUDAPEST,

V., Alkotmány-utca 31. sz.

15%-al emelkedni fog a törvény következtében.

Csak a munkaadó gazdák nyöghetnek. Ez az adóemelés súlyosan fog nehezédeni a munkaadókra; mert a munkások a napszám mellé, a cselédek minden erősebb munkához sok pálinkát követelnek és meg is kapják; ellenkező esetben nem dolgoznak. Egy év leforgása alatt annyi mindenféle új teher szakadt a gazdák nyakába, hogy most már dupla adót fizetnek. A földmívelési miniszter urnak figyelmébe ajánljuk ezt az új terhet. Nem lehetne eltüntetni azt, hogy a munkabérek közpénzen kívül pálinkával is fizetessenek? y.

A mezőgazdasági érdekképviselőtről.

Irta: Gróf Keglevich Gábor.

Midőn ugyane cím alatt egy rövid füzetet bocsájtottam utnak, legkevésbé hittem, hogy a helyzet újra tollat fogni készlet; lehet, hogy nem jó kifejezéseket használtam, lehet, hogy megértetni gyengességem miatt teljesen magam nem sikerült, de bármiként is van, feszélyezi az embert, ha intencióiból mást magyaráznak ki, mint szándéka volt. Szerény nézetem közlésével csak az ügy érdekében véltem eljárni s ha e lépésem a kritikában egy oldalról már általánosan ösmert, nem akarom mondani fölényvel, de szólás-mondás szerinti »lőhátról« lesz letárgyalva, kerülve a lényegét s inkább a mellékest terelve előtérbe — némi magyarázattal tovább adós nem maradhatok, mert »qui tacet consentire videtur«.

Sokszor esünk — megengedem ama hibába, hogy elfogultnak magunkat nem tartjuk. Így magam is beleestem, elősmerem akkor, midőn a gazdasági egyesületek életével közelebbi contactusba jöttem, az akkoron megnyilvánuló helyzetben tényleg elfogulttá váltam: hogy e téren a haladást rohamosan lehet kivinni, — csak igyekezet szorgalommal párosult jóakarattal kell — sok egészséggel, mert közszükséglettről lévén szó, a ki átérzi ennek követeléseit, miért ne csatlakozna az ügy érdekében talán még olyanokhoz is, kik személyileg neki nem kellemes impressziót tesznek.

Azonban az idő halad és ha számot vet valaki az elmúlt sok idő alatti tapasztalatokkal, melyet oly szépen fejeznek ki »minél több csalódásod, annál több a tapasztalatod«, — lehetetlen, hogy az elfogultság a sok idő után is tarthasson oly mértékben, hogy takargasson akkor is, midőn javítani — a jövőt biztosabbá óhajtja tenni.

Es most már bocsánatot kell kérnem, ha — mint olvastam — egyesek előtt »érdekes jelenség« lettem, mint egy nagy vármegye gazdasági egyesületének még ma is élén állója, — hogy midőn a gazdatársadalom újjászervezéséről van szó, nem a régi alapon merészelek állani; az indoklás egyszerű: a fentemlített sok idő és ebbeni szerény »tapasztalataimból« szűröm le ma már véleményemet, épen azok érdekében, kiknek érdeke volt irányadója — eddigi eljárásaimnak is; sőt most újra elfogult lennék, ha csak azért, mert egy gazdasági egyület elnöke vagyok, feszélyezne a nyílt szó és nyílt sisak, melylyel újra azoknak a vármegye nagy gazdaközönségének érdekét akarom védeni és előbbrevinni a felállítandó keret oly kiépítésében, mely tartalommal több garanciát adhat arra, mint a tervezett rendszer, mely még, ha nem tévedek, nincs a gazdatársadalom ítélkezése alá bocsájtva, miután a pécsi gazdakongresszuson csak három elv lett kimondva — kényszerítés, kerületi rendszer, — önmegadóztatás; így a belső szervezeti kérdés még nyílt kérdés.

A gazdasági egyesületek, hogy a kívánt sikert nem mindig érik el, nem a vezetők jóakarattal mulik, jól tudjuk, hogy úgy az egyesek, mint olykor többek tevékenysége is kor-

látozott, mert nemcsak annak az egy ügynek élnek, — mint a speciálisan alkalmazottak, de így vagyunk minden társadalmi munkánál, — sőt maga a képviselőház elnökének nem régen nyilatkozata szerint is, nemde, még a képviselők is, kik megválasztatásuk következtében a »Házban« megjelenni kötelezettek lennének, mégis számtalan magánügyeik miatt — a miből élnek — minden idejüket oda nem szentelhetik, ezt látva, még inkább a jövő sok feladata még kevésbé fogja ösztönözni a szabadtársulás lelkes barátaikat, hogy kezdeményezők is, de egyuttal ugyanazok végrehajtói is legyenek a sokoldalú távoli ténykedéseknek, hogy idejüket sokszor haládatlan téren pazarolják el a nagy elmaradottság miatt, mert a kapacitáció minden egyes individuummal fáradságos; itt van, sajnos, a szabadtársulás hátránya: a lassu haladásban.

Vajjon a közismeretek terjedése, a népnevelés haladása nem a kötelező tankötelességtől datálódik? Ezt is meg lehet kritizálni, mint mindent a világon, de a tény előtt, az azótai általános haladás előtt szemet hunyni nem lehet, tudom, a gazdasági téren nem is lehet a kötelezettséget teljesen behozni és érvényesíteni abban a mértékben, mi ez elhanyagolt téren kívánatos volna, sőt a nagy elmaradottságot tekintve más szomszéd államokhoz viszonyítva, melyekkel nolens-volens a versenyt fel kell vennünk és kiállanunk, ha csak a nagy és pedig szédületes rohanással haladó világversenyben eltiportatni nem akarunk, áldozatot kell hoznunk még akkor is, ha a régen bevezetett szabadtársulás elvén csorbát ütünk és nem volna méltányos, a nagy cél tekintve, hogy csak azért, és csak azon okból idegenkedünk egy érdekképviselő felépítésének széles alapot adni, mert féltjük az eddigi gazdasági egyesületek existenciáját, melyek ma, közismert dolog, egyes megyékben még elismerő tevékenységet fejtenek ki, — ezt általánosságban alaposan állítani az egész országról nincs módunkban.

Tekintve a nagy érdeket, az ország mezőgazdaságának már el nem odázható haladását, mely célunk elérésére ha máig, a szabadtársulás adta gazdasági egyesületek nem voltak képesek teljesen megfelelni, — nem a felépítendő érdekképviselőnek kell hajolni avagy simulni a mai be nem vált rendszerhez, — hanem a gazdasági egyesületeknek kell az új rendszerhez aklimatizálódni, ha már mint életelixirt javasolják a nagy nyugatot megjárt kiküldöttek: — az érdekképviselő kamarai formájában rejlt erő.

Nem a gazdasági egyesületek »romjain« kell felépíteni az érdekképviselőt, ezt vétek volna tenni, hogy már a helyesen fungáló egyesületek simpliciter egy tollvonással eltöröltesse, de igen is, ha a speciális célokat kitűző szabadtársuláson alapuló egyesületek létrejönnek, a valószínűség itt jobban megvan, mint az általános célú egyesületeknél — a multban közölt szerény nézetemben is tágas tér nyílnék azoknak a végrehajtás terén, melyre ha vállalkoznak és erejüket ez irányban kifejtik, okvetlen hasznos tagjai lesznek az érdekképviselőnek, mert mindegyik társulás, mindegyik egyesület különös speciális téren mozogva, koncentráliódik tevékenységük csak arra az egy tere, hol intenzívebb erőt, szélesebb medret adhat munkálkodásának, így a haladást a kiszabott és magának elétűzött célhangyorsabban biztosíthatja s minél több ily különböző célú egyesületek vannak egy-egy körzetben, nem csak a közérdeklődés adatik még, hanem az fenn is tartatik és az összetartozás érzésében a társadalmi szervezet is erősítettik.

Ily téren hiszem én a magyar gazd. érdekképviselő létrejöttével a szabadtársulati egyesületek áldásos működését, így tehát nem

»a romjain« óhajtom felépíteni ezt, hiszen ha teljesen megfelelni tudtak volna a gazdasági egyesületek a mai kívánalmaknak, ki óhajtotta volna a törvényhozási rendezését ez ügynek s tényleg nem-e a kényszerűséget kerget bele ebbe, mert a mai fokozott igényeknek a mai gazdaszervezet állapota mai organumai-val a mezőgazdasági élet kívánalmainak már nem felelnek meg, s ime most az irányadó elvek kiforrásának stádiumában is az eddig nem megnyugtató és eredményeiben sok kívánni valót hagyó szabadtársulást sajnáljuk s elítéljük eleve indokolatlanul egy oly organizációt, mely a gazdatársadalom zömét akarja belevinni az érdekkörbe teljes végforrásával, életnyilvánulással és tömörüléssel, tehát az érdekkör kiterjesztése széles, nagy gazdatársadalom olyan tagjait is fel akarja ölelni, — közmunkára hívni — kik bár érdekeltek volnának, de távol lévén az eszmékkeli állandó érintkezéstől, eddigelé hallgatag stagnáltak.

De míg a mult időkben Pató Pál uram szerint talán »reáértünk«, mert nem készített a szükség arra, hogy tömöröljünk — »Hannibal ad Portas« nem lett észrevéve, most már alig akadhat el nem fogult, ki ezt ne látná; eddig meg volt a magyar gazda önérzete s nem tartott semmitől, mi megingassa ősi bizodalmit a fennállásában, de ma már a szervezkedés megindult nem csak a gazdatársadalom ellen, de mint mérvadó helyen helyesen mondták — »Bellum contra omnes«, de a mi legszomorítóbb, a magyar nemzeti államiság megbontására, s míg elleneseink minden téren szervezik társadalmukat, kezdve a nemzetiségeket végig az általános szavazati jog álarca alatt az egész vonalon, mi ne szervezzük azokat, kik hozzánk tartoznak, ma még a föld urai, a magyar föld birtokosai, kezelői, kiknek mezőgazdasági érdekei e haza földjéhez köti őket; s midőn látjuk a befolyásolások haladását, látjuk, hogy a köznépünk, sőt a gazdáink között is tért hódítanak, bár nem meggyőződés viszi őket az ellentáborba, melynek távoli céljait ők nem is sejtik, hanem az elhagyatottság érzete, a támasznélküliség kint a periferiákon, — még mindig ne szervezzük a mi gazdatársadalmunkat oly irányban, mely falanxszzerűleg, — minden fenti téreni törekvéseket ártalmatlanná tegyen, sőt azt visszaverni merje?

Máris sokat késtünk, máris az elnézések gyengessége miatt sokat vesztettünk, nincs az idő még itt, hogy merjünk saját nemzeti érdekkünkben tenni mi gazdák, és erre nem-e volna az első lépés a gazdatársadalom szervezése alulról az egyik vonalon végig fel? Nem volna-e itt az idő már, hogy a nép felvilágosításával megakadályozza a szociáldemokrácia »paraszt fogdosását«. Tényleg, ha mi a folytonos késlekedéssel elhanyagoljuk a tért — és nem foglalatoskodunk, — nem egyesekkel — de a gazdák tömegével ama lázító és csábító agitáció, a mivel ellenünk dolgoznak, befogja őket hálózni ők ők lesznek a vezetők — a haladás végtelen kárára; és ha ezt elismerjük, hogy így van, méltán feltehetjük ama kérdést, miért nem tudunk ma ellenállani az agitációknak, a káros törekvéseknek, holott óhajtunk, szándékunk meg volna erre és a gazdasági egyesületek élnek.

A válasz csak az lehet, hogy a mai gazdatársadalmi szervezet elégtelen, — a szabadtársulás nem adja meg — uti figura docet — erre a tért; a tömörülést, a szervezkedést a mai eszközökkel, a szabadtársulással keresztülvinni képtelenek vagyunk, — a ki ezt nem ösmeri be — »tudva takargatja« a világos tényt, s minél több ideig tétovázunk, annál inkább késleltetjük a fejlődés és a g. társadalom megerősödését, csak a sőhajok és cir-

cumspectusok körül járva, a tett mezejére félünk lépni.

De vajjon — e kérdés felmerül — az OMGE kamarája megfogja-e hozni a g. társadalom ily irányu tömörülését és a fenti törekvéseknek ellent fog-e avagy tud-e állani a periferiákon? Vagy csak elég a folytonos hangoztatása a tömörülésnek, de a tért arra, ne adjuk meg? Vagy talán mondani fogják mindezek a mezőgazdasági érdekképviseletnek ama érdekképviselet nem is czélja, nem lévén meg erre paragrafusozott hatásköre, — avagy bizuk ezt is a szabadtársulásra, a magyar társadalom külön e téren tevékenységére?

Valóban ez úgy tűnnék fel, hogy önmagától akarja elutasítani és reszketeg kitér, nehogy politikai tendenciával vádoltassék, bár ez alatt a magyar állam fenállásának gerinczét képező gazdátársadalom exisztenciájának állandó, sőt rohamos aláaknázását fényes világitás mellett, sőt dobszó mellett láthatjuk!

Nagyon meggondolandónak vélem a kamarai lépcsőzetes kiépítését és a gazdák szervezkedését, mert ezt törvényhozásilag nem mindig tehetjük s ha ma megért erre a helyzet, egy erős, minden izét a gazdátársadalomnak felöllelő szervezet adhat csak megnyugvást, nemcsak a közgazdasági érdek megóvása miatt, hanem evvel kapcsolatban a magyar nemzeti érdekeknek biztosítani azt a társadalmi réteget, mely eddigelé e téren elhanyagoltságban volt és a hozzája közeledő apostolokban jóakaróját véve feltalálhatni, hitelt adott szavainak.

Megengedem az OMGE tervezetén felépülő kamarai rendszer, bent a központokban, egy széles retorikus fejtegetésekben gazdag és fényes intézmény lesz, de e magas nivóu intézmény a vidékkel csak egyes ritka gyenge gyökérszálakkal lévén összekötve, erőt, támaszt gyengén kaphat, a vidék érdeke a gazdátársadalom imponáló tömörülése, csak pium desiderium marad, mert feltűzhetünk ugyan egy szép virágos bokrétát az épületünk száraz vázára, de csak magával e ténynyel lakályossá, frekventabilissá azt nem tesszük.

Multkori fejtegetéseim megengedem ellentétesek azokkal, kik csakis a szabad társulástól várnak mindent, és ellentétes azok felfogásával, kik »a kellő számu intelligens elemet« a vidéken nem látják meg, — ne polémiának látszassék ez, hogy felhozom — de bármiként legyen is, én a gyakorlati élet követelményeit vélem általam előhozottakban körvonalazni, s kénytelen vagyok az általam is felállított tételből »a gazdátársadalmunkat sok tekintetben nevelnünk kell még és előbb tényleges előnyökkel kell a társulás és összetartás erejéről meggyőzni«, azt a konzekvenciát levonni, hogy ennek beösmérésével magam döntöm meg a lépcsőzetes felépítés lehetőségét, »mert oly sok vezető intelligencia nincs«, már ez ellen tiltakoznom talán nem is kellene, mert nemcsak Budapesten van az intelligencia, és én a fenti citátumot — kérvén a továbbiak elolvasását, nem a vezetőkre mondtam, mert csak van minden községben egy-egy földbirtokos, bérlő, gazdatiszt, magánzó stb., ki egy községi gazda tanács élére állhat s a megbízatás-kivitel egyéne legyen, ki köré a helybeliek tömörülhetnek stb. Tehát hol van az intelligencia hiánya? A járás avagy a megye központjában, hogy valaki keresesse, még sem tételezem fel s ha »nem a szervezet a fő, hanem az arra való egyének«, csak bátor vagyok utalni arra, hogy az »arravaló egyének« kint megvannak, ne csak külföldön nézzünk körül, hanem saját országunkban is és meg fogja találni a lépcsőzetes kiépítéshez szükséges »elemeket«; csakhogy a tér ma nincs megadva arra, hogy azok az »elemek« me nyilváníljanak, mert a g. egyletek életében, azok szervezete, maga központi ténykedései, a vi-

déki lokális érdektömörülésre nem adnak és nem adhatnak elég tevékenységet azoknak, mert esetleg egy nagy járásban aránylag igen kevesen vannak tagok, sőt talán éppen azok nem tagok, s viszont a központjuk távolsága befolyásolja működésüket, és »rerum gerendarummal« alig rendelkeznek, mert a g. egyesületek anyagilag gyengék; így nem az arra való egyéneknek mulik, hanem a szervezet hiányán, mi ma sajnosan fennáll, és éppen ezért, ha ma a hiányokat élesen világitva látjuk, azok pótlását, új szervek beállítását már eleve idegenkedéssel fogadnunk nem tanácsos, még inkább ha elősmerjük ugyan a Franciaország volt földmívelésügyi miniszterének, Jules Méline igazságát, hogy »Vissza a faluba!«, ez igazságot miért éppen csak platonice adoráljuk, s gyakorlatilag félünk a falutól?

Én a mezőgazdasági érdekképviselet lépcsőzetes kiépítése mellett törtem lándzsát, a gazdasági egyesületeket nem elrombolni akarom, de ha —! — a kamarai ténykedés mind azt felölleli, mit az OMGE bizottsága előirt, — lehet hogy tévedek — de a gazdasági egyesületek fennállásában sok bizalmam nem lehet, mert a leendő kamara teljesen parallel ténykedést vinni, mit ma visz a gazdasági egyesület, tehát mindezekből látható, hogy a munkakört ketté kell választani akkor, ha a gazdasági egyesületeket felakarják tartani, és ezt már az általános tájékozás szempontjából eleve meg kell tenni, mert a gazdasági egyesületeket kell ez esetben egész más alapra fektetni, hogy kint a vidéken erősödjének, sőt tömörítsék a gazdaközöniséget, mit a kontemplált kamarai szerv tehetetlenségében — nem képes.

Hogy én a szervezet mikéntjének keresztülvitelére nagy fontosságot tulajdonítok, abból indulok ki, hogy lehetőleg az irányítást azok kezében óhajtom megtartani, kik máig is kipróbált erők, mert két irányt látok, mely fenyegeti a gazdátársadalmat: az egyik alulról, a másik felülről, míg amaz minden téren befolyásolást önmagának vindikál és ernyedhetlen, szinte lázas sietséggel szervezve szervezeteit kiépítve tért hódít, a gazdátársadalom egykedvűsége miatt kénytelen a kormány oly ténykedéseket is megpendíteni, mely közeledik a tutellasághoz, a gondnoksághoz, midőn »az állattenyésztési felügyelőséget az illető vármegyéknek »felügyelőjévé« kívánja tenni, hogy a sokoldalú és irányu támogatására a kiscgazdáknak és munkás népnek állandó közege legyen, hogy bizalommal fordulhassanak hozzá«, de míg a mai kormányunknál ebbentelán nincs nagy veszély, a jövő esélyeit ki láthatja, l'appetit vient en mangeant.

Hol vannak a gazdasági egyesületek?

E szavakban is csak azt látom, hogy a g. társadalom szervezete mily hiányos és felszólalásom indoka, hogy a közfigyelmet erre felhívjam.

Gazdálkodások istállótrágya nélkül.

Az istállótrágya hiánya néha nagyon nehéz helyzetbe sodorja a gazdát. Vannak Magyarországon elhanyagolt, sovány földek, a melyeken a kellő épületek és üzemtöke hiánya, távoli fekvés miatt egy emberöltő alatt sem képes a gazda jövedelmezővé tenni, és akkor is csak óriási áldozatokkal, melyek a legtöbb gazda kedvét az ilyen vállalkozástól elveszik. Ilyen birtokokon, ha a haszonmarhát erőltetik, kolosszális deficitekkel kell dolgozni éveken át. Alább 2 példát mutatunk be annak illusztrálására, hogy a műtrágyák és zöld trágyák segítségével, minden haszonmarha nélkül a gazda boldogulhat, még akkor is, ha egészben alkalmazza valamely birtokon, de mindenesetre akkor, ha birtokának egy részét

állattartással hízalja és másik részét zöldtrágya és műtrágyákkal haszonállattartás nélkül veszi művelés alá. Kevésbé bátrak jól teszik, ha előbb kicsinyben próbálkoznak, a czeruzával a kézben s ha a kis keretben végzett kísérletek a sarat megállják, akkor fognak az új rendszer alkalmazásához nagyban is.

Az alábbi példák egyike egy angolországi sovány földről, a másik egy németországi sívár homokról van véve.

I.

Blount-farm istállótrágya nélkül 45 éven át.

45 esztendőn át termelik a John Prout tulajdonát képező 450 acre kiterjedésű (egy acre 1120 négyszögöl) és Londontól 40 kilométerre Sawbridgeworth mellett fekvő Blount farmon a kalászosokat, főleg a búzát szakadatlan egymásutánban a nélkül, hogy marhát tartának és ennélfogva istállótrágyát fordítanak a termelésre.

J. Prout már 1880-ban adott ki egy brosurát, a melyben ezen gazdálkodási mód 20 évi eredményeiről számol be. (Profitable Clay Farming under a just system of leitaout Right). 1905-ben Prout fia, a londoni farmer-club elnöke, a további 25 év eredményeiről számol be (1880—1905).

A német birodalom gazdasági attaséja, dr. Skalweit meglátogatta a farmot és a német birodalmi gazdasági egyesület elég részletesen ismertette hivatalos kiadványában ezen érdekes farmot.

A Blount-farm vasut mellett fekszik. Közlekedési tekintetben tehát helyzete kifogástalan. A föld kötött agyag és az alsó eocénhez tartozik, a mely a harmadkori képződmények legalsó rétege. Ezenfajta földekről Magyarországon az a vélemény, hogy költséges művelésük miatt nem jövedelmezők, s midőn a gazdasági válság beütött, ezeket hagyták el legelőszőr, hogy legelővé változtassák. E birtok környéke tényleg most is elhagyott szántókból áll.

Az alagsóvezés és gőzekekultura folytán a Blount-farm földje lazább és áteresztőbbé vált, s ha kellő időben megmunkálják, akkor művelése nem okoz nehézséget. Az altalaj változó, részint agyag, részint meszes salak. Némely részében a föld egész másfél méter mélységig krétás. Az évi csapadékmennyiség átlaga 660 milliméter. A tengerszin fölött 90 méterre fekszik.

A birtok hajlási viszonyai megengedik, hogy a vizet levezessék.

Ezen a birtokon folyton kalászosokat termelnek. Állatállomány 2 Jersey-tehén és néhány sertés a házi szükségre. A művelés gőzekekével történik és ennek kiegészítésére van még 9 nagy nehéz ígás ló. Ennek a néhány állatnak a trágyáján kívül máshonnan istállótrágya nem származik a birtokra.

Csak műtrágyákkal dolgoznak.

A birtok minden terményét eladják. 1879-ig lábón adták el a termést. A birtokot 2—6 hektáros részletekre osztották és ezen parcellákon a termést árverési uton, a legtöbbet ígérőnek eladták. A mint az amerikai verseny következtében a buzaárak leestek, a tulajdonos kénytelen volt maga aratni és csépelni és a takarmányokat kaszálni. Minden gabna és más szemes termény, szalma és takarmány évről-évre eladatott.

Hogy milyen vetésforgókkal dolgoztak a Blount-farmon, arra nézve felhozunk néhány példát:

A) Parkspring-dülöben 1896—1905-ig. 1. buza, 2. buza, 3. buza, 4. here, 5. buza, 6. buza, 7. buza, 8. árpa, 9. árpa, 10. árpa.

B) A Brookfield-dülöben 1897—1905-ig. 1. vöröshere, 2. árpa, 3. árpa, 4. árpa, 5. buza és zab, 6. árpa, 7. árpa, 8. árpa, 9. vöröshere.

C) A Dudley-dülöben 1897—1905-ig. 1. ló-

Szivattyúk és Mérlegek

Különlegességi gyár: **GARVENSWERKE**

Központi igazgatás:
Bécs, II., Handelsquai No. 130.
Városi mintaraktár: Garvens W.
Bécs, I., Schwarzenbergstr. 6.

bab, 2. buza, 3. buza, 4. vöröshere, 5. buza, 6. buza, 7. árpa, 8. árpa, 9. árpa.

D) A *Houte Meadowi* dűlőben. 1. buza, 2. buza, 3. buza, 4. buza, 5. buza, 6. buza, 7. vöröshere, 8. buza, 9. téli borsó.

Mint hogy pedig a mag a folytonos termelés következtében hajlandó arra, hogy mindinkább könnyebb legyen, gyakran változtatják.

A birtok 15 része rendszeresen tiszta ugar, hogy a gyomok kiirtassanak, kapás nincs.

Hogy 40 kilométerre Londontól, a hol minden szalma és takarmány eladható, ezen tisztán műtrágyákra alapított gazdaság rentabilis, azt a rendszernek 45 éven át szakadatlan fenntartása igazolja.

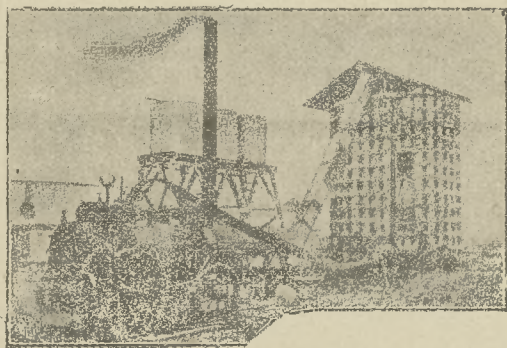
A Thaer-féle váltó rendszere az itt vázolt gazdálkodási rendszert egyszerűen feldönti. A farmer termel azt, a mit viszonyai közt termelni jönnek lát.

A felhozott példa azért érdekes, mert Angolország legsilányabb földjein teszi meg azt, a mit a hácskaiak és torontáliak a legkitünőbb gyep-törésben mernek csak megtenni, hogy búzát buza után 5—6 évig is szakadatlanul termeljenek.

II.

10 évi gazdálkodás schneeveni sivár homokon haszonmarha és istállótrágya nélkül.

A juhtenyésztés hanyatlása folytán parlagon hagyott sivár homokon Schneevenben a hannoveri gazdasági egyesület végeztette a kísérleteket Heinrich Struckman által. A föld humus szegény quarz-homok 5—6 méter alatalaj vízállással. Az átlagos esőmennyiség 580 milliméter. 2 hektár volt a kísérleti terület, a

68-ik ábra. A silo megtöltése zöld szecskával.

melyet négy egyforma részre osztottak. Tehát két hektár (egy hektár 2780 négyzetöl) kiterjesztésű táblákba, a következő forgásban:

1. *Csillagfürt*-ugarba előző év őszén 50 mm. márgával 300 kg. Thomas-salak és 6 mm. kainittal. Vetés május második felében. A zöld csillagfürt beszántatott, hogy a következő termény sikere előmozdítottassék.

2. *Burgonya* zöld trágyában és annak eredményéhez képest chilisalétrom-pótlással.

3. *Csillagfürt*-magnak 200 Thomas-salak és 300 kg. kainittal trágyázva.

4. *Rozs* 200 kg. Thomas-salak és 300 kg. kainittal és a sükségnek megfelelőleg salétrommal.

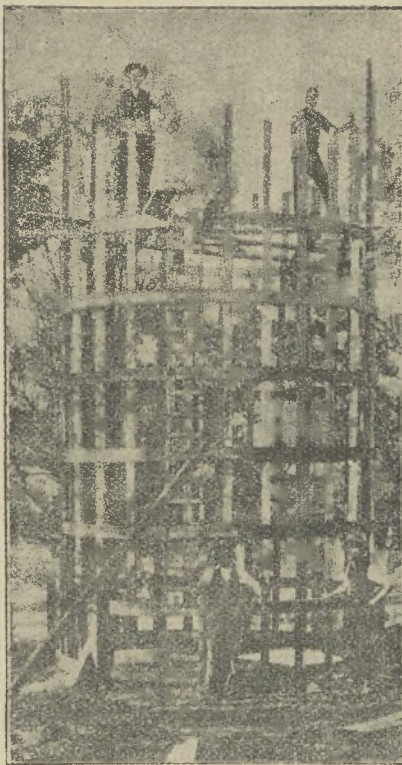
A tizesztendős eredményeket ezen számokban fejezhetjük ki:

1. Burgonyánál egy félhektárnál az átlagos fölösleg 144·58 márka.

2. Magnak hagyott csillagfürtnél 77·75 márka.

3. Rozsnál 53·52 márka.

A termések évről-évre javultak, mert a műtrágya mindinkább felhalmozódott.

67-ik ábra. Egy ausztráliai silo vasvázának összeállítása.

Ezen eredmények alapján el lett határozva, hogy a mintegy 15000 hektár homok- és tőzegföldeket nem fogják beerdősíteni, hanem gabnatermelésre fordítani annyival is inkább,

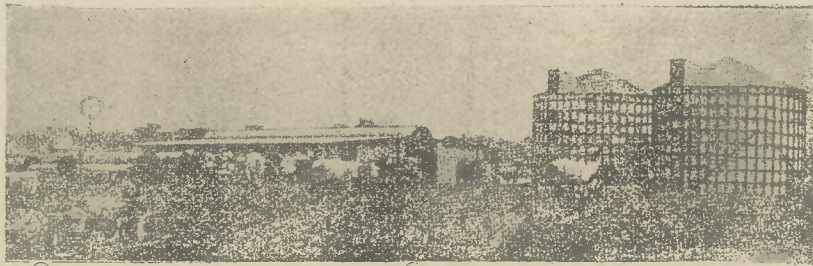
leg szecskázva lesz a takarmány és ha a silo oldalai levegőmentesek. Minél magasabb a silo, annál jobb. Ha kerek, az előnyösebb, mint ha szegletes lenne. A hengeralak van tehát elfogadva úgy Amerika, mint Ausztráliában. Ausztráliában fa és vasból állítják elő a silokot. A legelterjedtebb forma az, a mit ábráinkon látunk. Először a vasvázat állítják össze (lásd 67-ik ábra), aztán jól összeillő deszkákkal burkolják. A silok szokásos magassága 7 méter. Megtöltésük úgy megy végbe, hogy hatalmas nagy szecskavágó aprítja a takarmányt és fújtató hajtja föl az elaprózott zöld takarmányt a toronyba. Ott jól letaposkodik, hogy szorosan összeálljon és levegő ne férjen hozzá (lásd 68-ik ábrát). A takarmányok így nem romolhatnak meg esőzés által és biztosan eltehetőek. A kiszedés az oldalon hagyott ajtókon át történik. Az amerikai Egyesült Államok egyes államai pénzsegélyvel támogatják a farmereket, hogy ily silokot létesíthessenek. Ezen silokkal a tengeri államok tulszárnyalták Európát, mert takarmányzásukat biztos alapra helyezték.

A felvidéki szeszgyárak új helyzete a szeszadóreform következtében.

A lipómezei gazdasági egyesület alább közölt felterjesztése a kormányhoz, hű képét adja a szeszadó reform várható hatásának. A felirat ekként szól:

Nagyméltóságú m. kir. Pénzügyminiszter!
Kegyelmes Urunk!

A készülő szeszadótörvény a felvidéki, különösen pedig a megyénkbeli mezőgazdaságot igen nagy veszedelemmel fenyegeti, mert nem számolva különleges mostoha viszonyainkkal

69-ik ábra. Egy ausztráliai farm silokkal.

mert az új gabnavámok a rozs árát emelték és árának így stabilitást adtak.

O. L.

A takarmánysilok a tengerentuli államokban.

Északamerika és Argentina példájára Ausztrália farmerei is divatba hozták a takarmánysilokot. Ezeknek köszönheti Ausztrália, hogy évről-évre több a tej és vajexportja. Alig van farmer Ausztráliában, Argentína vagy Északamerikában, a kinek ne lenne épített silója. Ezekben a silokban a takarmányukat, legyen az alfalfa (luczerna), csalamádé vagy más, zölden rakják el. Ez csak úgy lehetséges, hogyha a levegő oxigénjától teljesen elzárják; vagyis nem hagyják a takarmányt fölmelegedni. Ha megmelegszik, ez minőségének rovására történik. Egyedül a nyomás által ezt elérni nem lehet, hanem csak akkor, ha előző-

oly általános rendelkezéseket készül ország-szerte életbeléptetni, melyek a felvidéki mezőgazdaság alapját támadják meg és azon vesztéshöz sebet ütnek.

Kedvezőtlen éghajlati viszonyaink között, a növénytenyésztő az ország többi vidékeihez viszonyítva, a rendesen 3—4 hónappal rövidebb s különben is sovány talajunkon a burgonya képezi az egyetlen nálunk termelhető kapásnövényt, a mely egyúttal mezőgazdaságunk alapja és ennek kiterjedt okszerű termelése az egyedüli út, a mely minálunk az annyira kívánatos belterjesebb gazdasághoz vezet.

A nehezen szállítható, sokáig el nem tartható s különben is romlékony burgonyát, csak az esetben tudjuk értékesíteni, ha azt szeszszé feldolgozva, a mellékterményül nyer moslékot állatállományunkkal etetjük meg.

A mezőgazdasági szeszgyártást megyénk ezen egyetlen mezőgazdasági iparát több mint

**BENZINMOTOROK, GŐZLOKOMOBILOK, UTIMOZDONYOK, GŐZ-
CSÉPLŐGÉPEK, ARATÓGÉPEK, „LOSONCZI DRILL“ VETŐGÉPEK,
RESICZAI ACZÉLEKÉK, TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.**

KIVÁNATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST

V., VÁCZI-KÖRUT 32.

ötven esztendeje üztük jó és rossz időkben egyaránt, szolgáltuk vele a vármegye egész mezőgazdaságát minden támogatás nélkül és csak a nyolczvanas években, a mikor a nagyipari verseny existenciánkat veszélyeztette, látta a magas kormány elérkezettnek az időt, hogy a »bonifikáció« nyújtásával védje meg a mezőgazdasági szeszipart a nagyiparral szemben.

A »bonifikáció« hivatása tudvalevőleg a kis- és nagytermelés előállításai költségei közötti különbség kiegyenlítése és a tapasztalat szerint ezen termelési költség különbözet husz év óta a munkáskéz, a szén és a gépeknek fokozatos drágulása folytán a mezőgazdasági szeszipar hátrányára tetemesen fokozódott.

Mindennek daczára az új szeszdótörvény a bonifikációnak oly mérvű leszállítását kontemplálja, hogy a mezőgazdasági szeszföldék létezését ez által veszélyezteti és az ipari gyárakat közvetve ugyanily fokban istápolja, a mi a mezőgazdasági iparra 2 millió korona veszteséget jelent akkor, a mikor a szesz most tervezett megadóztatása az eddigi nyolczvan millió koronán felül még husz, idővel 30—35 millió koronával szaporítja a kincstár bevételeit és midőn a 2 koronás superbonifikáció megvonása egymagában is a kincstár javára eső egy millió koronányi bevételnek felel meg! Hisz e két millió koronányi bevételi többlet a mezőgazdasági iparra oly sujtó intézkedést jelent, melylyel azt teljesen a nagyipar uralma alá bocsátja és rendeli.

Lehetséges, hogy vannak az országnak kedvezőbb fekvésű vidékei, a melyeknek gazdái kibírják az ilyen alapos érvágást, de a felvidéki középbirtokra nézve ilyen rendszabály a halálharang megkondítását jelenti!

Hogy milyen alapos azon félelmünk, hogy az országos versenyben nem leszünk képesek megállni sem az ipari gyárakkal, sem pedig azon mezőgazdasági szeszföldékekkel szemben, a melyek kedvezőbb éghajlati és talaji viszonyok mellett gazdálkodván, nyers anyagukat sokkal olcsóbban tudják előállítani, azt már az országos termelési statisztika is mutatja, mert hisz köztudomásu, hogy nálunk a burgonya-termés átlaga kat. holdanként alig 35—40 q., míg az ország legtöbb részében az átlag termés 80—100, sőt 100 q-nál is nagyobb!

Azonkívül, erről hallgat a statisztika, nálunk a burgonya kedvező esztendőben is 3—5 keményítő százalékkal, nedves hideg időjárás mellett pedig 5—8%-kal rosszabb minőségű azokénál és már ez oknál fogva is el nem képzelhető, hogy egyenlő elbánás mellett a felvidéki szeszföldék fenn maradhassanak, hanem természetszerűleg átvándorolnak a kedvezőbb viszonyok közt lévő termelési vidékekre.

A tengerit termelő vidékkel az összehasonlítást mellőzhetjük, hiszen elég ráutalni arra, hogy az egy hektoliter szesz előállításához szükséges tengeri mennyiségnek hozzávaló szállítása majdnem 8 koronába kerül.

Szem előtt tartva a kontemplált szeszdótörvénynek a felvidéki, kivált pedig megyei mezőgazdaságunkra, s így egész közgazdasági életünkre kiható megsemmisítő hatását — a melyet az alábbiakban lesz alkalmunk hiven esetenli — kénytelenek vagyunk Nagyméltóságodat és a magas kormányt arra kérni, hogy

a felvidék s különösen megyénk mezőgazdaságát a végromlástól megmentendő a következő intézkedésekkel biztosítsa a felvidéki szeszföldék existenciáját:

1. A felvidéki mezőgazdasági szeszföldék továbbra is részesüljenek a 6, 8 és 10 koronás bonifikációban csak a 2 koronás superbonifikáció szüntessék be.

2. A szeszföldék 3 hektoliter 5 hl. és 7 hl.-es napi termelés alapján élvezzék a bonifikáció 3 fokozatát.

3. A törzskontingens elsősorban 480 hl., illetve 720 hektoliterre egészítsék ki.

4. A felvidéki szeszföldének rossz burgonya termés esetén a tengeri szükséglete részesüljön 50% os szállítási kedvezményben. Ez intézkedés mindenkoron az illetékes gazdasági egyesület, illetve mezőgazdasági értékképviseleti intézmény meghallgatásával és véleményezése esetén lépjen életbe.

5. A kontingens megváltása az ipari és mezőgazdasági szeszgyáraktól, — minthogy a szeszgyártásra való jogosítottság azonos körülmények között szerzett jog — azonos elvek alapján történjék.

Az imént kért és felsorolt intézkedések még megmenthetik a felvidéki mezőgazdaságot és középbirtokot a végromlástól, ellenkező esetben a mezőgazdasági szeszipar nálunk meg fog szünni és átvándorol oly vidékre, mely erre feltétlenül utalva, predestinálva nincs, oda vándorol majd, a hol bőven terem minden gazdasági termény és számos egyéb módja van a belterjes jövedelmező gazdálkodásnak! A magyarság itteni végvára a felvidéki középbirtokos osztály pedig reá lesz kényszerítve a parcellázásra, mert elvételük alóla azon támasz, mely őt eddig kizárólag képesítette arra, hogy megállhasson a világversenyben és hazafiui kötelességét oly viszonyok között teljesítse, melyeknek sanyaru volta kevésbé edzett és az ősi birtokához kevésbé ragaszkodó birtokost már jövedelmének eladására kényszerítette volna.

A magyar állam jól felfogott létérdeke kívánja azt, hogy a tervbe vett új szeszdótörvény legyen tekintettel a tulajdonképeni felvidéki vármegyék magyar középbirtokosaira és az általános alapelvek szerint alkotott törvényjavaslatban legyen tekintettel arra a vidékre, melynek tulajdonságai annyira specifikusan eltérők az országos átlagtól, hogy a máshol áldásként fogadott intézkedés a felvidéki középbirtokos osztályt a tönk szélére vinni és teljesen megsemmisíteni képes.

A ki a viszonyokat Sáros-, Szepes-, de főként Liptó-, Árva- és Turóc megyékben ismeri, az tudja, hogy a létérti küzdelemben magára hagyott magyar birtokosnak milyen folytonos soha nem pihenő harcot kell vívnia a nemzetiségi, pánszláv áradat ellen!

A mai kedvezőtlen közgazdasági konjunkturák mellett a vértől áztatott ősi rög alig hoz 1—2% jövedelmet a birtokosnak s ennek daczára még sem ragadja meg a naponkint megújuló alkalmat és nem adja el a pánszláv pénzügyintézet hálójában lévő, a magyar gyűlöltőt parasztoknak horribilis ár mellett sem birtokát, tudatában annak, hogy e végvidéken országos nemzeti missziót végez, mert hisz minden ilyen földbirtok egy-egy magyar érzelmű oázisát képezi a magyar hazának, a melyre és a

melynek hatalmi szférájában levőkre bizony számít az ország hazafias törekvése!

Tehát nemcsak közgazdasági, hanem egyuttal nemzeti érdek is, hogy a felvidék középbirtokai fenntartassanak!

Az ősi birtokhoz való ragaszkodás is megszűnik majd, mihelyt elérkezik azon időpont, a mikor a birtok kezelése már nemcsak nem jövedelmez többé, hanem határozott kárral jár, a mit a magas kormány által tervbe vett intézkedés csak siettetni volna képes!

Ugyanis, ha az új szeszdótörvény nem lesz tekintettel sajtáságos szegény viszonyainkra, hanem általános alapelvek szerint az egész országban kivétel nélkül az eddigi szeszdótörvényben megállapított és biztosított bonifikációt leszállítja, ezzel majd halálos csapást mér a felvidéki középbirtokos osztály gazdaságaira.

Az elszomorító helyzet jellemzésére szolgál az is, hogy a jelenlegi annyira kedvezőnek mondott szeszdótörvény hatálya alatt és annak daczára is Árvamegyében mégis az összes szeszföldék beszüntették üzemüket, Liptóban pedig ugyancsak 20 év lefolyása alatt ezen kedvezmény daczára 28-ról 16-ra apadt le a mezőgazdasági szeszföldék száma. Hasonlóképpen a viszonyok a többi általunk felsorolt megyékben is. Pedig ezek a gazdasági szeszgyárak saját termésükön felül feldolgozták a szomszédos kisgazda burgonya feleslegét és így hozzájárultak ahhoz, hogy a kisgazda is megyeszerezte könnyebben és jobban értékesíthette egyik jelentékeny nyersterményét.

Ezek után bővebb magyarázatra nem szorul, hogy az esetben, ha a bonifikáció 4, jobban mondva 6 koronával hektoliterenként leszállítatik, akkor az átlag alig 200 legfeljebb 400 holdas felvidéki birtok hozama évenként 3000—6000 koronával szál le, ami pedig a birtok majdnem teljes devalvációjával volna egyértelmű, ez pedig a már említett rendkívüli súlyú éghajlati és talaji viszonyok miatt a felvidéken multhatatlanul be fog következni annál inkább, mert a fentén kívül s véle kapcsolatosan a gazdaság másik főjövödelme, az állattenyésztés is feltétlenül hanyatlani fog, mert moslék nélkül a felvidéki gazdaság nem lesz képes az itt csaknem 8 hónapig tartó téli istállózást a marhaállomány nagymérvű megapaszttása nélkül keresztülvinni.

Világos tehát, hogy a gazdasági viszonyok ilyenemű megromlása és visszafejlődése mellett a kizárólag birtoka jövedelmére utalt tulajdonos kénytelen lesz hagyományos ragaszkodása daczára is megválni birtokától és meghazudtolva multját, eddigi eszmekörét, kénytelen lesz a magasabb hazafias szempontoktól eltekintve, vándorbotot fogni, érvényesülést és megélhetést keresni, ha lehet a hazában, vagy ha nem, azon túl is!

Szomorú, de való kilátás ez! A hazafias magyar elem helyét majd elfoglalja a pánszláv pénzügyintézetek jobbágysága, zsoldos serege, a megtévesztett és a magyar gyűlöletre oktatótt tót paraszt!

Ez utolsó órákban is, még feltartóztatható ama végzetes csapás, mely a felvidék hazafias, feltétlenül megbízható magyar érzelmű középbirtokosaira lesujtani készül! Még megelőzhető azon vészes következmények, melyek közvetlenül csak a felvidék mezőgazdaságára,

FONTOS UJDONSÁG! 7—8 munkás megtakarítható!

Szabad. Welger-féle teljesen önműködően kötöző

szalmaprés-elevator.

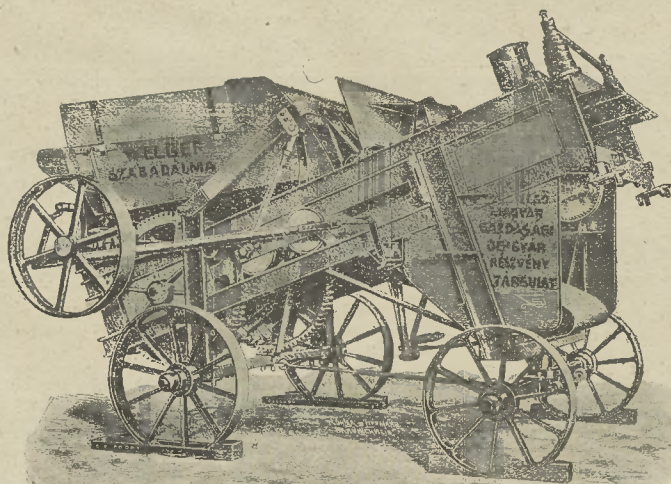
A meglevő mozgony változatlan használata mellett minden cséplőhöz alkalmazható! Összehasonlíthatatlanul czélszerűbb minden más szerkezetnél. A kizárólagos gyártási jog tulajdonosa a magyar korona országaira nézve az

Első Magyar Gazdasági Gépgyár R.-T

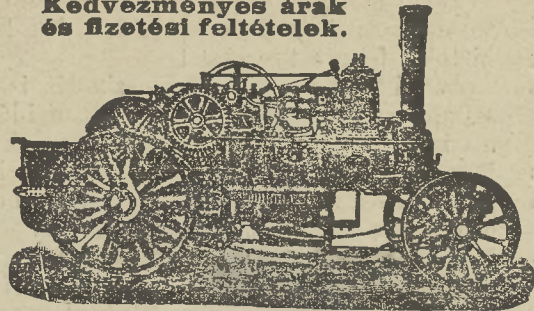
Budapest, VI. kerület, Váci-út 19. szám.

PROSPEKTUS KAPHATÓ!

PROSPEKTUS KAP

Boroszló Budapest
Kedvezményes árak
és fizetési feltételek.

Elsőrangú külföldi és magyarországi referenciák

Teljes gőzeke-készleteket és gőz-utihengereket

legtökéletesebb kivitelben szállít:

KEMNA J. gőzeke- és gépgyár
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 8. sz.

közvetve azonhan az egész országra is oly igen károsak!

Kérve-kérjük, hallgassa meg Nagyméltóságod és a magas kormány, újból a felvidéki megyék képviselőit, szakembereit, vizsgálta meg a helyzetet közegeivel, méltassa figyelmre folyó évi április hó 9. és 10-én a szeszankét alkalmával történt ezirányú felszólalásokat! Ez esetben majd fog reá módot találni, — mert feltétlenül kell is módot találni arra, — hogy a kincstár szükségletét a felvidéki közpirtok létérdekével összeegyeztesse!

Hisz tulajdonképen, mily összegről van szó? ! Tulajdonképen szó van legfeljebb 75.000 hektoliter szeszkontingens után megvonandó 300.000 koronáról, mely államháztartási jövedelmi összeg alig jöhet tekintetbe ama nagy kár mellett, melyet ez által a felvidék tulajdonos része szenved!

Nem hihetjük, hogy a magas kormány ily alig számbavehető kiadástól riadna vissza akkor, a mikor egy egész társadalmi réteg boldogulásáról, megélhetéséről van szó.

Daczára, hogy mostoha gyermekei vagyunk Hazánknak, nem akartunk kitérni soha és most sem akarunk kitérni az egyenlő teherviselés alól, de midőn létvésünk alapját látjuk megátadva, midőn a teljes megsemmisülés fenyeget bennünket, kérő szavunkat kénytelenek vagyunk fölemelni!

Az új szeszadótörvény célját és feladatát nem képezheti a felvidéki szeszfőzdek és ezzel együtt a felvidéki közpirtok tönkretettése, ez okból tiszteletteljesen arra kérjük Nagyméltóságodat és a magas kormányt, hogy ezen különleges viszonyainkat csetelő, mostoha helyzetünket feltáró s okadatolt kérelmünket meghallgatni és egyuttal teljesíteni kegyeskedjék!

Azon biztos reményben, hogy Nagyméltóságod és a magas kormány bölcsesége fog oly megoldást találni, hogy állam pénzügyi érdekei mellett a felvidéki közpirtokosok létfeltételei is kellő kielégítést nyerjenek, maradtunk kérelmünk tiszteletteljes megújítása mellett

a »Liptómezei Gazdasági Egyesület«, ugyis mint »Liptóvármegyei Mezőgazdasági Szakbizottság« nevében

mély tisztelettel

Liptószentmiklóson, 1908. évi május hó 26-án.

Nagyméltóságú m. kir. Pénzügyminiszter
Kegyelmes urunknak

alázatos szolgálja:

Czocher Geiza, Thuránszky Zoltán,
g. e. titkár, vm. mg. b. elnök. g. e. alelnök.

KÉRDÉSEK ÉS FELELETEK.

Kérdés. A cseléd nyilvánvaló gondatlansága folytán előálló betegségért is a gazda felelős?

A dohányültetés alkalmával egy ostorosfiú 3 éves öcsét a lajtos szekérre ültette, hogy kocsizzon.

A kis fiú leesett, töréseket és zuzódásokat szenvedett. Az orvos kórházba küldötte, hova a gyereket anyja is elkísérte ápolás végett. Az anya és gyermek ellátásáért a kórház kezelése személyenként 30—30 koronát követel.

Kérem szives felvilágosítását, hogy az ily gondatlanságból baleset konzekvenciáit én mint gazda tartozom-e viselni és fizetni; mert mégis csak furcsa dolog lenne, hogy a béresgyerekek a mi bugyellárisunk rovására rakoncátlanokdjanak és pajkoskodjanak.

S. A.

Kérdés. Adókiivetés részes cséplésért.

Gazdaságomban a cséplést egy 8 lóerejű gőzgéppel végzem, mivel gazdaságomban a cséplést 3 hét alatt elvégzem, részint hogy a cséplő embereket hosszabb munka által a szerződés megkötésére megnyerhessem, részint pedig, hogy a tetemes cséplési bért, gépészfizetést és gépjavitási költségeket csökkentsem, gépemmel részcséplést is vállalom. Iparszerűleg tehát részes csépléssel nem foglalkozom és ennek daczára az idén 1893-ik évtől visszamenőleg III-ad osztályu kereseti adót vetettek ki rám. Kérek szives utbaigazítást arra nézve, hogy ezen adókiivetés jogos-e? Mert részes cséplést nem haszonért, hanem földbirtokom keretén belül, fenti okokból csak mint mellékfoglalkozást üzem. Továbbá lehet-e annyira visszamenőleg adót kiivetni? Nem-e évült ez már el? Kérem az esetleg erre vonatkozó törvényt és paragrafust közölni, melyre a felszólalásnál hivatkozhatom.

Nézetem szerint III-ad osztályu adó (kereseti adó) kiivetése csak akkor volna jogosult, ha gazdaságom nem volna és csakis részes csépléssel foglalkoznám, tehát ezt iparszerűleg üzném.

P. D.

Kérdés. Takarmányszüke miatt tarlóvetemények.

Mifélelnk a nagy szárazság miatt takarmányhiánytól kell félnünk. Szénatermés majdnem nincs semmi. A mesterséges takarmány pedig nem elég. Így tehát kénytelen vagyok egy próbát megkísérlni muharral és tarlórépával. Ugyanis a buza behordása után azonnal szántanék és elvetném a fele tarlót muharral, a másik felét tarlórépával.

Mivel mifélelnk ez teljesen ismeretlen dolog, kérdést intézek önökhöz ez irányban:

Mennyi a vetőmag-szükséglet? Hogy ves-

sem? Eke vagy csak borona alá? A talaj sik kötött, fekete, egy része szárazabb, másik része nedvesebb, de azért nem vizenyős.

Mikor van a legkésőbbi vetési és betakarítási terminus? Mert tekintetbe kell venni a mi speciális erdélyi viszonyainkat, mivel augusztus 1—10. közt vethetnék csak, a fagy pedig sokszor november elején beköszönt. A répát sorba vessem vagy kézzel? Hányszor kapálándó? Eltartja magát vagy azonnal fel-etetendő? Muhart zölden vagy szárítva etessem?

Dr. D.

Kérdés. Gőzekezántás répa alá rövid időközben.

Három év óta minden évben 100 hold földet szántatok gőzekével répa alá és pedig 12 hüvelyk mélységben — 7 hüvelyk szántás és 5 hüvelyk mélyítés. Minthogy a jövő évi répa-
vetés abba a földbe esik, mely most három éve volt szántva, vajjon szükségesnek és célszerűnek tartatik-e azon földet újból gőzekével szántatni, avagy nem? Nem szaporodnak-e a réparovarok még jobban a gőzekezántás révén?

K. L. K.

Kérdés. Üszögös csávázott és nem üszögös csávázatlan buza.

Mi lehet annak oka, hogy többeknek körünk tagjai közül eddig soha nem tapasztalt esete van. Buzák, melyeket vetéskor csávázunk, tele vannak üszöggel s viszont a kik nem csávázunk, mentesek az üszögtől. Mi ennek a magyarázata? előfordul, hogy némely csávázott buza üszögös, a másik nem.

Karczagi Polgári Kör.

Kérdés. Mit vessek totális jégverés után?

Junius 6-ikán a jégeső teljesen elverte vetéseimet. Tönkretette a tengerit, répát és burgonyát is. Szóval, nem maradt hátra semmi utána. A mit lehetett, takarmánynak nagy kinnal lekaszáltattam és most szántom a táblákat, a melyekbe még vetni szeretnék valamit, hogy legyen takarmányom és legalább a vonó állatoknak legyen mit enniök. Mily takarmányfélét lehetne most junius hó végén és július elején még eredménynyel vetni? Megjegyzem, hogy földem dusan trágyázott televényes sik homokos agyagföld, tehát a legjobb földek kategóriájába sorolható.

G. D.

Felelet. A trágya térfogat sulyra című kérdésre.

A normális nedvességgel bíró, 3 hónapig a telepen fekvő trágya köbméterenként 3.5—3.8 mm., de ilyen fix számokról nem beszélhetünk minden esetben. Ha a trágya szalmás és száraz, akkor hihetetlenül kevesebb a térfogatsúly, ha szalmás és túlérett nagyon nedves, akkor meg nagyon sokkal több. Fent közölt

A **selektált** (kiválogatott) anyarépákról nyert és **impregnált** takarmány-
répamagnak manapság sem párja, sem **konkurrencziája nincs.**

Kapható:

Mauthner Ödön cs. és kir. udvari **Budapestben.**
magkereskedésében

➡ Árjegyzék ingyen és bérmentve. ➡

adat tehát csak a normális és 1 kb. 3 hónapig heverő trágyára vonatkozik. P.

Felelet. A *szarvasmarha bélyegzése* című kérdésre.

Az állatoknak sütő vasal való bélyegzése tényleg káros befolyással van a bőrre és néha teljesen el is értékteleníti. Az ebből származott kár oly nagy volt, hogy a földmívelésügyi miniszter már 1894-ben a 3920. 1896-ban 41844. és 1897-ben a 39.909 sz. miniszteri rendeletben leiratott intézett a törvényhatóságokhoz, gazdasági egyesületekhez és kereskedelmi iparkamarákhoz, a melyben határozott utasítás foglaltatik arra nézve, ha már sütővasal bélyegeztetnek az állatok, úgy az a szarvakon alkalmaztassék, ha pedig ez a nemi fejletlensége folytán nem lehetséges, úgy csak az állat, bal vagy jobb oldali állkapcájára. A sütővasal bélyegzés állatkinzás is lévén, ma már nincs elterjedve a gyakorlatban. Legcélszerűbb az állatokat az *Erotalia* fülgombbal megjelölni. Ezen a fülgombon rajta foglaltatik mind az, a mit valamely tulajdonos kíván. Előnye az, hogy könnyen alkalmazható, az állatot nem csufítja el, róla mindenkor pontosan leolvasható a rajta foglalt adag, el nem távolítható és maradó. Borjukat is meg lehet vele jelölni. Mint legújabb alkalmasított mód a »*Rodin*« nevű szerrel megjelölés. Ennél mindenestre pontosan be kell tartani az előírást, különben eredménytelen a bélyegzés. A »*Rodin*« csipős szer, melyet használat előtt meleg vízbe állítunk, azután felmelegített agyagedénybe öntjük közvetlen a használat előtt ebbe bemártjuk az e célra készült bélyegzőt és az előzőleg lenyirt, letisztázott bőrfelületre (czombtáj) rányomjuk. A bélyegző helyén szőr nem nő és nyoma szépen megmarad. Előnye, hogy a bélyegzőt tetszés szerinti szöveggel állíthatjuk össze.

Dr. Kukuljevic József.

Felelet. A *lef. tejet a borju vagy malacz értékesíti-e jobban?* című kérdésre.

Ugy a hazai, mint a külföldi [szak]férfiak számos kísérletet végeztek e kérdés tisztázására, de az egyes kísérletek végeredményei meglehetősen tág határok közt ingadoznak. Ennek pedig az az oka, hogy az eredményt nagyon befolyásolja az individuumok emésztőképessége, valamint a hustermekek piaci ára. Általános tájékoztatóul ime néhány átlagszám:

Borjuk hizlalásánál 1 kg. sulygyarapodáshoz 18—20 liter lef. tej kívántatik (Kellner.) — 1 liter 3—5 fillérben értékesül.

Tehenek takarmányozásánál 2—4 fillért képvisel a lef. tej literje, míg *malaczok* hizlalásánál 3—4 fillér; 6 liter pótol 1 kg. abraktakarmányt.

Hogy kérdéstevő melyik árt fogja elérni, az — mint már említve volt — főleg attól függ, hogy rendben van-e a hizlalandó állatok emésztő-tractusa. Ez pedig abból ítélhető meg, hogy normális takarmányozás mellett milyen conditióban tartották magukat az állatok. (Holmi elmaradt, vízfordó malaczok vagy sovány, gyenge borjaknál csekély a remény, míg ellenkező esetben nagyobb a kilátás a jobb értékesülésre.) Legcélszerűbb ilyen esetekben tehát kísérletet végezni s ez alapon, valamint a helyi piacon jegyzett husarak alapján készíteni az előszámítást.

Az előszámítás bevételi rovatában a hizlalás okozta sulynövekvés értéke szerepeljen (sulyszaporulat \times 1 kg. ára); a kiadás rovatába pedig az állattólke kamatja és

kockázata a (tőke 10-%a) épületbér, cseléd-bér, eszközbér, orvoslás tételei veendő fel. A bevételi különbség (fillérekben) elosztandó a feltakarmányozott lef. tej literjeinek számával. Így nyerjük 1 liter értékesítési árát.

(Lásd bővebben Hensch: »Jószágbecslés és előszámítást.«)

Porcius.

Felelet. *Vasekék rozsdája ellen* című kérdésre.

A kormánylemezeket a befejezett őszi és tavaszi szántási idény után én közönséges szekérkenőccsel szoktam bekenetni. Ez teljesen megóvja a kormánylemezt és szántóvasat a rozsdától s szántás alkalmával az első forduló után már fényesek a talajjal érintkező részek. Ez az eljárás olcsó, jó és biztos. Évek óta gyakorlom kitünő sikerrel.

Kemptner Ernő.

Felelet. *Az esparzette luczerna helyett* című kérdésre.

Az esparzette vagy helyesebben *baltaczim* termesztésével — ha a viszonyok annak meg is felelnek — ama célját, hogy tehenészetét tavasztól őszi zöldtakarmánnyal ellássa, elérni nem fogja, mert bár a baltaczim a luczerna és lóheréhez hasonló jó minőségű, a tejelésre kitünő hatású takarmányt szolgáltat, de ezekhez képest jóval kevesebbet termő (60—90 métermázsa zöldtömegről lehet számítani kat. holdankint legelősarjújával együtt 120—150 métermázsa luczernatermással szemben), csak egy kaszálást nyújt, azt is későbbben, mint a lóhere. A hazánkban általánosan termesztett közönséges baltaczim második kaszálásra kevés takarmányt ad, miért is azt rendszeren legeltetni szokták, annál is inkább, mert puffasztó hatása nincsen s az állatokat nyugodtan lehet hagyni a baltaczimessen. Zölden a lovakkal is feleltethető, szénává szárítva pedig a növendékállat legtermészszerűbb takarmányát képezi. Ha kérdéstevőnél a vörös lóhere jól diszlik, akkor csak maradjon meg annál s a korai, valamint késői zöldtakarmányról gondoskodjék másképen, például őszi takarmánykeverék termesztésével. Sőt még ez előtt is jó szolgálatot tehet tehenészetének a takarmányrozs, melyet a magja végett termesztett rozshoz hasonlóan kell termesztetni, de még a kalászok megjelenése előtt kaszálni. Az őszi keverékek közül figyelemre méltó az őszi bükköny vagy őszi borsónak rozsszal, vagy őszi árpával való kevert vetése, esetleg mindkét pillangósnak együttes keveréke szintén rozsszal vagy őszi árpával. Hol a közönséges őszi bükköny fagyállósága kifogás alá esik, ott a szőszös bükköny termesztése az indokolt. Ezenkívül, ha a tarlóba fehér mustárt vett, akkor késő őszi, a míg csak az erősebb fagyok be nem állottak, lesz biztos és jó zöldtakarmánya, el lesz látva olyannal kora tavasztól késő ősziig.

Mindezen növények termesztéséről részletes és kitünő felvilágosítást nyújthat Szilassy—Grabner »*Szálas takarmánynövények termesztése*« című munkája, mely erős kötésben a »*Patria*« irodalmi vállalatától (Budapest, IX., Üllői-ut 25.) 10 korona árért beszerezhető.

Legány Ödön.

Felelet. *Csalán kiirtása eleven galagonya sövényből* című kérdésre.

A csalánt a galagonya sövényből csakis a gyökerek kiszedésével lehet elpusztítani. A gyökereket tehát ki kell irtókapával szedni és elégetni. Azt mindenestre meg kell tenni, hogy a csalán föl ne magozhasson. Erős szerrel permetezés eddig eredményre nem ve-

zetek. Sem a réz-, sem a vasgálicz-oldat, sem a 30—40 százalékos káli sóoldatának permetezésével célzott nem értek. P.

HIREK.

Időjárás Jásznagykunszolnok megyében. Időjárásunk szárazság tekintetében semmit nem változott. Állandóan száraz, egy hét óta ismét rekkenő melegek. Lesül minden, kényszer érett lesz a kalászos termés, így felényi lesz még az is, a mi még kevés lehet. Még a szalma is napról-napra kevesebbnek mutatkozik. Tengerihez is igen kevés már a bizalom. Legtöbb helyen már nappal a nagy hőségben lankadt, fodorodott a levele. Csalamádé már eddig is besült. Ebből sem lesz már semmi. A kalászosoknál, különösen buzánál a rendkívüli sok üszög napról-napra szembetünőbb, e miatt mindég több vágatik le takarmánynak. Szikesföldön pedig jó lesz, ha a kalászosok, buza, árpa a vetőmagot megadják. Szóval a legnagyobb inségnek néz e megye keleti része elébe. Mert sem szem termés, sem takarmány, sem alom és tüzelő szalma nem lesz. Mult évben legalább tengeri szár volt bőven, ez évben előreláthatólag az sem lesz.

Jásznagykunszolnok m. 1908. jun. 18. N.

Gyászhir. *K. Liphay István* a földmívelésügyi miniszterium nyugalmazott államtitkára f. hó 18-án szívszélhűdésben meghalt. A miniszterium állategészségügyi osztálya szervezése és az orsz. állategészségügyi körül szerzett érdemeit.

Személyi hir. A király *Szomjas Lajos* földmívelésügyi osztálytanácsosnak a miniszterium elnöki osztályának vezetőjének és törvényes utódainak érdemeinek elismeréséért a magyar nemességet adományozta.

Csanádvármegyei gazdasági egyesület nagygyűlése. A csanádvármegyei gazdasági egyesület most tartotta éves nagygyűlését Battonyán, a melyen több száz csanádmegyei gazda volt jelen. Tókey titkár jelentése után, mely főleg a gazdasági egyesület működése és a munkásházakra vonatkozó sikerrel foglalkozott, kiemelte a jelentés,

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

*** **budapesti** ***

gyapju-aukcziókra,

melyek idei első sorozata f. é. július hó 15-én veszi kezdetét.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti tehérpályaudvar“ címzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes dijkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál: ***

Magyar Általános Hitelbank

Áruosztály — Gyapjuárverések

Budapest, V., Nádor-utcza 12. sz.

Fehér (egyiptomi)
Csillagfürt
(lupinus albus)

15 KORONÁÉRT

100 kilónként

barcsi paritással

kapható

HALDEK

magnagykereskedésében

József főherceg ö. cs. és kir. fensége udvari szállítójánál
Budapest, V., Bálvány-utcza 6. szám.

hogy a földmivvelésügyi miniszteről kérelmezte az egyesület, hogy Mezőhegyesen munkástartalékokat létesítsen, a mit a miniszter meg is tett. Megalakította az egyesület a csanádi aratógép-szövetkezetet egyelőre 12 aratógéppel az esetleges aratósztrájk leküzdésére. Sztrájk ugyan tavaly nem volt és az idén sem észlelhető a legesekeylebb mozgalom sem, mindazonáltal 30 gép fog működni. A titkári jelentést elfogadták. A nagygyűléssel kapcsolatban szarvasmarha-kiállítás volt és szemmel látható volt a nagy lendület. A díjazásban első díjat nyert Nagy Antal makói birtokos a kiállított szarvasmarhákért. A lódíjazásnál díjat nyert Nagy Bálint és még ketten. Végül régi és hű cselédek megjutalmazása következett.

A Veszprémi Gazdasági Egyesület igazgató-választmányi ülést tartott Hunkár Dénes főispán elnöklésével. Az elnök meleg szavakban parentálta el néhai Rosos Ödön volt számvizsgáló bizottsági elnök s igazgató-választmányi tagot. A választmány az elhunyt érdemeit jegyzőkönyvileg örökíti meg. Elhatározták azután, hogy a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének a jégbiztosítás törvényhozás utján való rendezéséről a képviselőházhoz intézett feliratát pártfogolja, illetve hasonló szellemű feliratot intéz. Kimondta a választmány, hogy az ideai szarvasmarha- és lódíjazást augusztus hó 30-án Veszprémben, Pápán pedig a csak szarvasmarhadíjazást szeptember hó 6-án fogja megtartani. Javasolja a közgazdasági bizottságnak, hogy egy külön szaktanítóval bíró gazdasági ismételő iskola föllállítása iránt intézzen kérvényt a kultuszminisztériumhoz. Elhatározta továbbá, hogy fölterjesztést intéz a kereskedelmi törvény amez intézkedésének megváltoztatása iránt, mely a gazdaközönség kebelében alakuló, s a kölesönösség alapján álló állatbiztosítási szövetkezet létesíthetéseül is 200.000 korona biztosítéki alap kimutatását követeli. A gazdasági érdekek megvédése szempontjából és a kisgazdák anyagi érdekeinek szem előtt tartása mellett véleményezi, hogy Hajmáskér község hetipiacot kapjon.

Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület június hó 12-én tartotta igazgató-választmányi gyűlését Váshelyi József elnöklésével. Kemény Szilárd titkár terjesztette elő a földmivvelésügyi miniszter leiratát, a mely szerint a miniszter nem találta megokoltnak az egyesületnek abbéli kérését, hogy az új kataszteri fölmérésekkel kapcsolatosan a területszámításnál az eddigi különféle nagyságu holdakban és négyszögekben való számítás helyett a méter-rendszeren alapuló hektárakban és árakban való számítás tétessék kötelezővé. Az egyesület elnökségének egy Aradon föllállítandó gazdasági ismételő iskola ügyében a vároosi közigazgatási bizottsághoz intézett választát, ugy nemkülönbén a gyuliczi állami elemi iskolával kapcsolatosan létesítendő kisebb-

szertü mintagazdaság ügyében a vármegyéhez intézett véleményes javaslatát a választmány jóváhagyólag tudomásul vette. Foglalkozott még a Sopronvármegyei egyesületnek a kormányhoz intézett fölterjesztésével, a melyben a gümőkóros állatok levegésánál fönnálló egészségügyi rendszabályok módosítását kívánják. A választmány e kívánságot nem tartja megokoltnak.

A horvát-szlavon gazdaszisztek és erdészek f. hó 28-án tartja meg évi közgyűlését Eszéken a Gazdasági Egyesület dísztermében.

A komáromi földmivvelésiskola pályázati hirdetőmenty bocsátott ki a jövő 1908/9-iki tanévi felvételek iránt. A felvétel iránt érdeklődők forduljanak fentnevezett iskola igazgatóságához.

A vetések állása és a mezőgazdaság állapota külföldön. (A m. kir. földmivvelésügyi miniszterhez a cs. és kir. konzuli hivataloktól beérkezett jelentések alapján.) Franciaország. A marseillei cs. és kir. konzul jelenti, hogy május havában a kalászos veteményekre kedvező időjárás volt. Ezek fejlődése az ország északi részeinek kivételével jó előhaladást tett s az előző elmaradás helyreállított. Az ország déli részében a szárazság miatt merültek fel panaszok. A szőlő jól fejlődik, a hűvös tavasz okozta elmaradás helyreállított, fürtök bőségesen mutatkoznak. — Belgium. A brüsszeli cs. és kir. konzul jelenti, hogy az időjárás a vetések fejlődésére kedvező. A hűvös tavaszi idő miatti elmaradásukat máris helyreállították. Mint minden évben, ugy az idén is némely vidéken a zivatar kárt okozott. — Németország. A leipzig-i cs. és kir. konzul jelenti, hogy a megre fordult időjárás a vetések fejlődésének kedvezett, azonban a május végén előfordult jégesőtől kísért zivatarok többfelé kárt is okoztak. Az őszi buza általában jól áll, a rozs valamivel gyengébb. Az őszi árpa közepesen, a tavaszi egyenletesen és jól állanak. A herevetések egy részét kiszántották. A burgonya még alig kelt ki. A répvetések egyenletesen és jól keltek. A gyümölcsfák jó terméskilátását a viharok csökkentették.

Az új bortörvényjavaslat és a gazdák. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete most tartotta igazgató-választmányi ülést, melyen Bernáth Béla alelnök elnökölt. Dr. Drucker Jenő egyesületi igazgató előadása alapján foglalkozott az új bortörvényjavaslat. Az előadó rámutatott az új bortörvényjavaslat jó oldalára a most érvényben levő törvénnyel szemben főleg a borkezelés terén és a purizmus felé haladó uton, e módosításokat nagy jelentőségűeknek jelzi. A czukrozás, mazzolászó használata és szesz eltiltása által a borhamisításra szolgáló alkalom lényegesen kevesbedik s így, ha a törvényt szigoruan végre is hajtják, az ország borászatának hírneve kétségtelenül emelkedni fog. Beható megvitatás után a választmány elhatározta, hogy a bortörvény-tervezet elkészítése alkalmából a földmivvelésügyi minisztert, valamint államtitkárját táviratilag üdvözlí és széleskörű akciót indít az összes gazdasági egyesületek és vidéki szőlőbirtokosság körében, hogy a bortörvénynek a jelzett alapon történő mielőbbi életbeléptetése megsürgettesék. A választmány ezután a most évi gépbemutatókra nézve azt határozta, hogy a nyár folyamán a földmivvelésügyi miniszter támogatásával és karöltve az illetékes gazdasági egyesületekkel Kecskeméten, Verseczen, Aradon, Nyiregyháza, Tasnádon, Veszprémben és Tapolczán fog szőlőtalajmivvelő és permetező fogatos eszközöket munkában bemutatni.

Czukorrépatermelők szövetsége. Makóról írják: A folyton csökkenő czukorrépa-ára arra indította a csanádmegyei czukorrépatermelőket, hogy megalakítsák a Mezőhegyes vidéki termelő-szövetséget. A szövetségbe egyelőre mintegy 6000 holdnyi termelő érdekeltségű gazda lépett be. A szövetség kiterjed: Csanád-, Arad-, Békés-, Torontál- és Temesmegyék termelőérdekeltségére. Elnökké Tallián Bélát, a volt földmivvelésügyi minisztert választották meg. A szövetség már eddig is elérte azt, hogy a mezőhegyesi czukorgyár az eddigi 144 fillér átvételi ár helyett 180 fillért fizet. A szövetség tagjai egymással szolidaritást vállaltak és pedig abban állapodtak meg, hogy 180 fillér árminimumon alul czukorrépat nem termelnek. A szövetség egyelőre 1913-ig alakult meg. A szövetség körlevélben hívja föl a czukorrépatermelőkkel foglalkozókat, hogy alakítsanak szervezeteket.

A kisgazdák és az új szeszadótörvény. A Magyarországi Kisbirtokosok Országos Szövetsége ma tartott középponti igazgatósági ülésén foglalkozott az új szeszadótörvényjavaslat. A javaslatot különösen a kisüstön főző kisgazdák szempontjából a magyar kisbirtokos osztályra igen sérelmesnek találván Hunyár László szövetségi igazgató javaslatára bizottságot küldöttek ki a sérelmek memorandumba foglalására, melyet a szövetség megfelelő támogatás végett megküld az Országos Magyar Gazdasági Egyesületnek is, a Kisbirtokosok Szövetsége memorandumának az országgyűlés elé juttatására pedig P. Ábrahám Dezső országgyűlési képviselőt kéri föl.

Fogatos szőlőmivvelési gépek bemutatója Kecske néten. A »Magyar Szőlősgazdák Országos egyesülete« (Bpest, IX., Köztelek) a m. kir. földmivvelésügyi miniszter támogatásával az egyre rosszabbodó munkásviszonyokra való tekintettel évenként az ország különböző részein fogatos talajmivvelő és permetező gépbemutatót tart. A legközelebbi ily gépbemutatót az egyesület karöltve a Kecskeméti Gazdasági Egyesülettel f. hó 21-én (vasárnap) d. u. 3 órakor tartja meg Kecskemét határában (vasút-állomás Helvétia) a Szőlő- és Gyümölcstermelő Szövetkezet szőlőjében. Indulás 1 óra 30 perczkor Kecskemétről, visszautazás 6 óra 40 perczkor Helvétiaról.

Miniszteri rendelet. F. év márczius 12-én 2600 eln. sz. a. III./3. 1908. kelt rendeletével a m. kir. földm. miniszter ur az 1899. évi október 5-iki 38015. sz. rendeletét hatályon kívül helyezte. Kőbányára tehát magyarországi sertéseknek felhozatala különleges állategészség rendőri feltételekhez és eljárási szabályokhoz most már kötve nincs, e tekintetben a belföldi forgalomra nézve az általános rendelkezések és a kőbányai állategészségügyi hivatal részére előírt rendtartási szabályzat és utasítások ide vonatkozó határozmányai mérvadó. Kőbányára tehát szabadon szállíthatók: egészség s sertések, tekintet nélkül ezek kor és súlyára, vézmentes községekbe, ha ezek Ausztria részéről forgalmi korlátozás alatt állanak is. Elszállítás előtt e szándék az illetékes állatorvosnál bejelentendő, ki bővebb felvilágosítással is szolgál.

Hazai termék!

Hazai termék!

a Mohai **ÁGNES**-Forrás.

Elsőrendű természetes szénsavas natrontartalmu ásványvíz. Ideges gyomorhaj, légszű, tüdő-, gyomor- és bélhurut, csontfágyulás, vese- és hólyagbántalmak eseteiben kitűnő eredménnyel használtatik, kellemes borvíz. 1⁶/₁₀ literes üvegekben 42 fillér. — Üres üvegért 8 fillér térül vissza. Mindenütt kapható. A forráskezelőség. Főraktár **ÉDESKUTY L.** osászari és királyi Budapest: udvari szállítónál Telefon 16—32, Erzsébet-tér 8. Telefon 16—32.

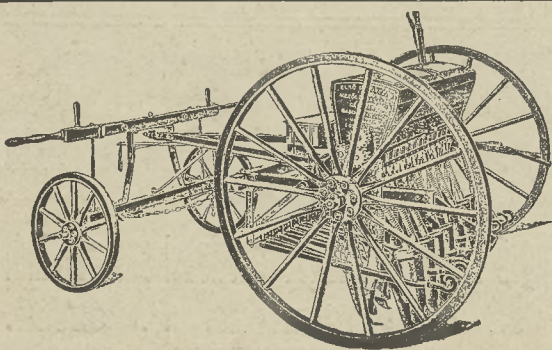
A kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvényél, czukorbetegségnél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatásu.

Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkereskedésben vagy a Szinye-Lipóczy Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudófrakpart 8.

A legjobb vetőgép

a szab. „**LOSONCZI DRILL**”

Magyar gyártmány!

Magyar gyártmány!

Árajánlatokkal és árjegyzékekkel szívesen szolgál

a magy. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége, Budapest

V. kerület, Váci-körut 32. szám.

Alfa-Separator Részv.-Társaság Budapest.
Az utóbbi időkben különféle hírek keringnek magyar vállalatunk feloszlását és üzemünk beszüntetését illetőleg. Ezen elterjedt hírek, melyek forrását sajnálatunkra nem ismerjük, minden alapot nélkülöznek és az igazságnak meg nem felelnek. A magyar Alfa-Separator Részvény-Társaság Budapest Lomb utcai telepén változatlanul fennáll és a keringő hírekkel ellentétben ott épen ez idő szerint újjalakítások, épületek átalakítása és nagyobbítások vannak folyamatban. Kérjük tisztelt üzietfeleinket és az összes érdeklődő köröket, hogy erről tudomást venni és minket eddigi megtisztelő bizalmukban továbbra is részesíteni sziveskedjenek.

Alfa-Separator Részvény-társaság
Budapest, VI., Lomb-utca 11. szám.

APRÓK.

Az üszög terjedése a buzában. Tudományos kísérletekkel megállapították azt, hogy az üszöggomba, mely a buzaszemre lopódkodva az elvetett maggal együtt kel életre, befurja magát a buza szövetébe és a szalmáján felhaladva myceliumaival a kalászbán jelenik meg, megfertőzve a magvakat és többé-kevésbé elpusztítva azokat. Ezen alapszik a buza csávázása. Feltűnt azonban, hogy dacára a csávázásnak, előjöhethet az üszög, mint pl. amult évben és most is. Ezt úgy magyarázzák, hogy a trágyával vagy más úton a földbe jutott üszög spórák kicsiráznak és a buza gyöknyakán befészkelik magukat a buzába. Megint azt is tapasztalták, hogy az üszög a szomszéd buzája mellett is fölép, tehát a szomszédétől is lesz fertőzve. 1904-ben Brefen szabatos kísérletekkel igazolta, hogy a zöld buza kalászra reá hulló üszögspóra megfertőzheti a kalászokat. A leszedésnek tehát elég sok módja van. Az azonban tény, hogy ha rendszeresen és jól csávázzuk a magot, akkor üszöglamitástól számbavehető mértékben tartanunk soha sem kell.

Korán és későn vetett zab és árpa. Minél korábban vethetjük el a zabot és árpát, annál inkább bizhatunk a jó eredményben. Az őszi szántásnak egyéb haszna mellett az is egy előnye, hogy gyors tempóban lehet tavasszal vetni. A márczius és májusban vetett zab terméseredménye között a végzett kísérletek szerint 70—80% különbség is lehet; nem csak a szem-, de a szalmatermésben is.

Megkeseredett borok. Némely bor a chinához hasonló ízt kap. A bor elszintelenedik s ha görscsövel vizsgálják, akkor pálczaszerű apró szervezettek láthatók benne, melyek végeikkel összefüggnek. Pastörözéssel lehet ily bort bajától gyökeresen megszabadítani, avagy újra erjeszteni friss termésű törkölyre.

Készáru-tőzsde 1908. június hó 19-én.

Fajta	100 kilogramm készpénz ára Budapest		100 kilogramm készpénz ára Budapest			
	Kor.-tól	Kor.-ig	Kor.-tól	Kor.-ig		
Buza:						
Tiszavidéki	75	24.75	25.15	79	25.65	25.95
"	76	25.15	25.45	80	—	—
"	77	25.35	25.65	81	—	—
"	78	25.45	25.75	—	—	—
Fehérmegyei	75	—	—	79	25.45	25.70
"	76	24.80	5.20	80	—	—
"	77	25.15	25.35	81	—	—
"	78	25.15	25.50	—	—	—
Pestvidéki	75	24.35	24.75	79	25.45	25.75
"	76	24.85	25.25	80	—	—
"	77	25.05	25.45	81	—	—
"	78	25.25	25.55	82	—	—
Bánsági	75	24.25	24.65	—	—	—
"	76	24.85	24.25	79	—	—
"	77	25.15	5.55	80	—	—
"	78	25.35	25.65	—	—	—
Bácskai	75	24.65	25.05	—	—	—
"	76	25.15	25.45	—	—	—
"	77	25.35	25.65	—	—	—
"	78	25.45	25.75	—	—	—
Rozs elsőrendű új	—	—	—	—	20.90	21.20
középmínőségű (új)	—	—	—	—	—	20.90
Árpa takarmányárú, elsőrendű	—	—	—	—	14.20	14.50
másodrendű	—	—	—	—	13.80	14.20
Köles	—	—	—	—	—	—
Zab elsőrendű (új)	—	—	—	—	16.80	17.00
középmínőségű (új)	—	—	—	—	16.20	16.60
Tengeri belföldi román v. bolgár	—	—	—	—	23.70	13.80
Repcekaposza	—	—	—	—	—	—

Szesz.

A szeszületben e héten a magasabb gabnaárak folytán tartott irányzat uralkodott és a szeszárak a legutóbbi jegyzés szerint zárulnak.

Elkelt **finomított szesz** adózva 163—164 koronáig, adózatlanul 64—65 K.

Élesztőszesz adózva 162 koronáig adózatlanul 63 koronáig kelt el nagyban azonnali és későbbi szállításra.

Denaturált szesz hordóval együtt nagyban 54 K kelt el kötésre, nagyobb vevők részére és 54—54½ kor. zárul.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz azonnali és későbbi szállításra 60 K kelt el és 59½—60 K zárul. Vidéki szeszfinomítók új termelési időszakban szállítva, főleg finomított szeszben tettek olcsóbb árajánlatokat.

Budapest a kontingens nyersszesz ára 60—61 korona.

Bécsi jegyzés: 62—62.20 K.

Budapesti zárlatárak nagyban:

Finomított szesz adózva	163—164 K
Finomított szesz adózatlan	64—65 »
Élesztőszesz adózva	161.50—162.— »
Élesztőszesz adózatlan	62.50—63.— »
Nyersszesz adózva	161.50—162.— »
Denaturált szesz	54—54.55 »

Kimutatás

a hazai nyilvános árutárak és szövetkezeti gabonárutárak gabona és őrlemény forgalmáról és készleteiről.

1908. június 6-tól 1908. június 13-ig.

A forgalom és készletek részletezése	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri
	mennyisége métermázsákban				
I. Készlet és forgalom.*					
Készlet 1908. jun. hó 13-án	348.247	42.300	50.701	79.576	408.758
Béta) 1908. jun. 6-tól rozás)	15.285	658	1044	13.779	58.500
Kitá) 1908. jun. 6-tól rozás)	44.740	10.877	10.033	15.434	61.110
Készlet 1908. június hó 13-án	318.792	32.156	41.712	77.891	401.148

II. Az 1908. június hó 13-án megállapított készletek részletezése.

A) Nyilvános árutárak.					
Barcs	7.988	209	—	14.794	72.411
Békéscsaba	1.914	—	397	221	1.180
Berettyóújfalú	1.687	383	—	801	967
Brassó	1.472	—	1.151	5.564	4.154
Budapest	214.321	11.205	1.402	23.100	42.867
Csáktornya	7.474	479	—	864	4.223
Czegléd	3.181	350	2.477	777	104
Debreczen	8.886	6.555	2.869	1.433	676
Érményfalva	2.089	—	—	—	2.292
Fiúme	2.815	130	4.859	8.129	76.343
Kaba	3.699	712	883	10	2.80
Karczag	11.326	—	238	9	—
Kassa	85	—	3.332	808	125
Kisújszállás	7.940	32	1.048	—	132
Kisvárdá	2.150	2.105	42	60	785
Kolozsvár	5.860	—	1.145	2.603	724
Marosludas	2.189	—	521	211	586
Marosvásárhely	1.248	—	683	54	—
Mátészalka	2.597	2.741	—	107	1.696
Mezőtúr	17.419	—	270	53	5.816
Miskolc	—	—	5.170	1.053	615
Nagybecskerek	3.396	1.048	243	2.085	38.690
Nagykanizsa	—	—	10.139	1.271	2.596
Nagyszalonta	296	820	—	589	12
Nagyzeben	—	—	—	—	—
Nagy-Vár	2.017	278	—	87	41
Nyíregyháza	4.108	4.655	1.134	84	885
Nyitra	235	—	700	156	—
Pancsova	132	—	—	150	3.306
Pozsony	1.345	1.180	7.350	196	508
Szarvas	8.323	—	2.015	105	1.874
Szatmár-Nemeti	—	—	—	—	—
Szeged	646	—	1.234	—	1.807
Szoboszló	95	15	3.928	8	208
Szombathely	23	118	4.778	550	347
Temesvár	94	—	490	1.115	7.688
Verecz	—	—	—	766	8.314
Sziszek	358	—	—	5.331	4.144
Zágráb	—	—	—	—	—
Zimony	—	—	—	—	—
B) Szövetkezeti gabonárutárak.	1.658	138	4.870	6.613	24.20

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: **Ordódy Lajos.**

A mi főkülönlegességeink:

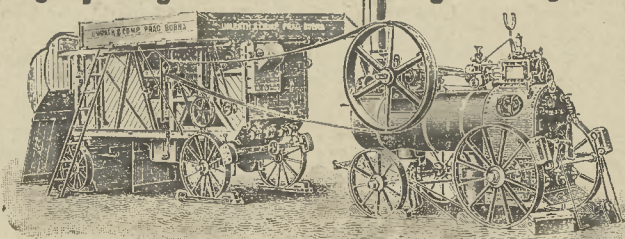
Cséplőgépek

kézi-, járgány- és gőzerőre

Lokomobilok

gazdasági és ipari célokra

Ros-
ták

Kerekeken
12 HP-ig

Fekvők
200 HP-ig

UMRATH ÉS TSA BUDAPEST, V. KER.,
Váci-körút 60. szám.

Szalmát, zsúppot és szénát

vásárolok uradalmaktól nagyban legmagasabb áron. Gőz- és lójárati legújabb rendszerű préseimmel gyorsan felpréselem a megvett árut.

Eladási szándékot kérem egy levelezőlapom velem közölni.

NYITRAI ANDOR

széna- és szalma-nagykereskedő, **PÉCSETT.**

A burgonyapermetezés ideje elérkezett!

A magyar-óvári m. kir. növénykörtani állomás beható kísérletei, valamint számos gazda tapasztalatai igazolják, hogy a burgonyavész-elleni küzdelemben a leghatékonyabb szer a

dr. Aschenbrandt-féle bordói por.

A burgonya permetezését kétszer és pedig június és július hónapban kell 2%-os bordói por oldatból eszközölni. A permetezés szokása abban nyilvánul, hogy fokozza a termést, emeli a burgonya keményítő tartalmát és gyorsítja az érést.

A bordói por ára mmázsánként 72 K, detailban 76 K.

A port árusítja és részletes ismertetést küld a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

A por ezenkívül megrendelhető: Gazdasági Egyesületnél Arad; Hangya Szövetkezetenél Budapest, (Boráros-tér); Szávost Emilnél Budapest, (Eötvös-tér 2.); Jánbor Géznál Békés-Gyula; Kontsek Géznál Debreczen; Vörös József-nél Esztergom; Keleti Lászlónál Hatvan; Nahr Károly-nál Miskolc; Városi és járási gazdakörnél Nagy-Kanizsa; Hoffmann Adolfnál Nyíregyháza; Bukavina Nándor-nál Szabadka; Szűcs Józsefnél Szatmár; Tóth Péternél Szeged; Kovács Pálnál Székesfehérvár; Kimmel Gyulánál Temesvár; Szomerey János-nál Veszprém.

Tejkannák,
tejgazdasági eszközök
legújanyosabban beszerezhetők
GEITNER és RAUSCH
CÉGNEK
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 8.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

TAKARMÁNYRÉPAMAGOK ÚJ IRÁNYELVEK SZERINT TENYÉSZTVE. WOHANKA-FÉLE JAVÍTOTT

ECKENDORFI, MAM MUTH, OBERNDORFI
TENYÉSZTÉSE VEGYI FAJVÁLASZTÁS ALAPJÁN.
NAGY TÁPANYAG-TARTALOM és TÖMEGTERMELÉS
~ SZAVATOLÁS MELLETT ~
WOHANKA és TÁRS BUDAPEST
V. VÁCI-KÖRÚT 76.
HELLER MÓR, BPEST.

1900. évi párisi vilákiállításon „GRAND PRIX“.

KWIZDA-féle korneuburgi marha-táppor

Étrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére.

50 év óta a legtöbb istállóban használatban
étvágytalanság, rossz emésztésnél, a tej
javítására s a tejelés fokozására.

Egy doboz ára K 1.40, fél doboz 70 fillér.

Kwizda-féle

korneuburgi marhatáppor
csakis ezen védjeggyel valódi.

Főraktár: Török József gyógyszerész, Budapest, VI., Király-utca 12. szám.
VI., Andrásy-ut 26. szám.

A baromfitenyésztéshez

szükséges minden segédeszköz kap-
ható nagy választékban a legolcsóbb
árakon. **Újdonságok mindenkor!**
Kérjen ingyen katalógust 258. sz. a.

Rudolf Krása Wien, VII., Kirchengasse 29.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám,

Alakult 1900. Biztosítéki alap: Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával . . . 1,970.340.— kor.
Tartalékok 764.760.16 „

Osszesen: 2,735.104.16 kor

1901. évi fölösleg 90.349.— kor. 1904. évi fölösleg 72.438.23 kor
1902. 59.782.26 1905. 61.730.60 „
1903. 109.331.73 1906. 39.243.65 „

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszin-
tén az ember életére, különféle módzatok szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban része-
sülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz-, mint a jégkár ellen
biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartal-
ékba helyeztetett. — Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os
díjvisszatérítést kaptak. — Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen bizto-
sítottak 2—2%-os díjvisszatérítésben részesültek. — Az 1906. évben
a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adták fel biztosításukat,
5% engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a kép-
viselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden
irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

RAPID kézi műtrágya- szóró készülék.

Ezen műtrágyaszóró-készüléket

Fischl V. gazdasági intéző ur szak-
szerű kísérletezés után találta fel. — A
rég szokásos kézi szórással szemben
előnye, hogy a munkás kezét és
ruháját nem támadja meg; a hasz-
nálatban levő nagy gépekkel szemben
előnye az olcsó ár, egyszerű kezelés s
hogy egy ember naponként 7—8
holdat, vetőlépésben haladva, kényel-
mesen beszórhat. A beállítható szóró-
kanál által az elszórandó mennyiség
pontosan szabályozható. Ára Buda-
pesten darabonként 60.— K. Bővebb
felvilágosítással szívesen szolgálok.

WEISZ JAKAB
a szabadkai műtrágya-gyár képviselője
Budapest, V., Lipót-utca 7.

Uradalom

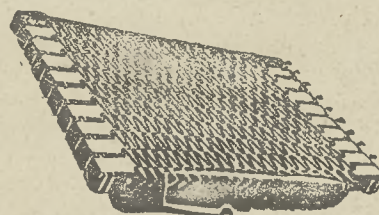
Nógrádban, Hevesmegye határán,
1680 hold, terméssel, felszerelés-
sel, kedvező fizetési feltételekkel
eladó. Csak komoly vevőknek
nyújt felvilágosítást: Bellusi Ba-
ross Kálmán, Bpest, Enyedi-u. 12.

Eladó

üzemnagyobbítás miatt egy 35
HP szivógázmotor, legjobb
karban, 2 éves, jutányos árban,
Griechsch Béla szolgaegyházai
(Fejér m.) hengermalomban, ahol
üzemben megtekinthető.

„UNIKUM“ magas tűzálló képességű takarékröstélyok!

Tartós !!
Nem salakosodik !
Nem görbül !!

Nagy
szénmeg-
takarítás !!

Azonkívül jutányosan szállítunk bármely más rendszerű rosté-
lyokat is. A Van-Baerle-féle S. S. Jegyű kazánköszöda nem titkos szer
BÁRDOS és BRACHFELD
műszaki nagykereskedés és hat. eng. villamossági vállalat
BUDAPEST, VI. KER., GYÁR-UTCZA 23. SZÁM

KOBLINGER GYULA
FOTODUPLICIRÁSI-
MŰINTÉZÉS
BUDAPEST, VII.,
CSÉNGÉRI-UTCZA 22.
készít CLICHÉKET
MŰVEK,
POLYORATOR, ARJEGYZÉSEK
ÉS MIREGÉSEN RÉSZÉRE
TERVEN
FOTODUPLICIRÁSI SZERSZÁMGYÁRTÁS

Czégképviselő kerestetik.

Egy nagy forgalommal bíró an-
gol gyár kitűnő gyártmányainak,
u. m. kévekötszónalak arató-
gépekhez, drótkötelek gözekéké-
hez stb. eladása céljából első-
rangú, igen mozgékony és a
mezőgazdasági áruk eladásával
foglalkozó czégeknek jól bevezet-
ett képviselőt keres. Ajánlatok
angol nyelven, információkkal
együtt H. F. 3902. alatt Rudolf
Mosse-hez Hamburg címzendők.

Istálló- mennyezetek

tökéletes páramentesítés,
nedves falak
gyökerező szárazzáttétel, szab.
„KOSMOS“ hornyolt aszfaltlemezzel
Kitűnően bevált.
FELVILÁGOSÍTÁST AD:
GREIF ANTAL, mérnök,
Budapest, VIII., Salföld-utca 10.
(TELEFON:) (TELEFON:)

Gözekék, uti mozdonyok, cséplőgépek hajtásához.

Felvilágosítás- és szakszerű utasítással szolgálunk.
Szíves megkeresések: Zentral-Direction der Österrei-
chischen Berg- und Hüttenwerks-Gesellschaft
Teschen, (Osztrák Szilézia) vagy:

Az Osztrák Bánya- és Kohászati Társaság Magyar-
országi Képviseletéhez Budapesten, IX. kerület,
Üllői-út 25. szám (Köztelék) földszint 3. szám
kéretnek.

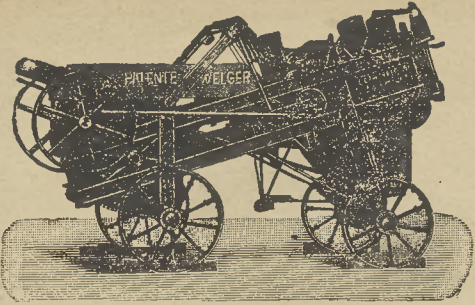

Budapesti kovacs- és kocsigyártó-
ipartestület védnöksége alatt álló
Kocsi Árucsernok Szövetkezet
BUDAPEST, VII. kerület, Rákóczi-ut 72. szám.
Magyarország legnagyobb kocsi-raktára.

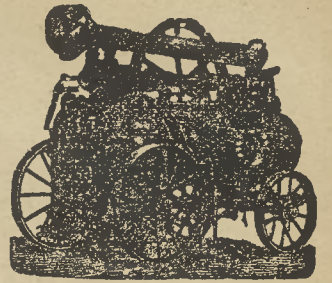
Szőlőtulajdonosok !!

„PERONOSPIN“ mely már 7 év óta hasz-
nálatban van, hatásában
sokkal jobb és olcsóbb
permetezésnél, mint a
kékkő. Egy csomag 1 hektó vízre 50 fillér. 10 csomag rende-
lésnél bármintve küldi:

DEMETER G. gyógyszerész, Szászváros, 60. szám.

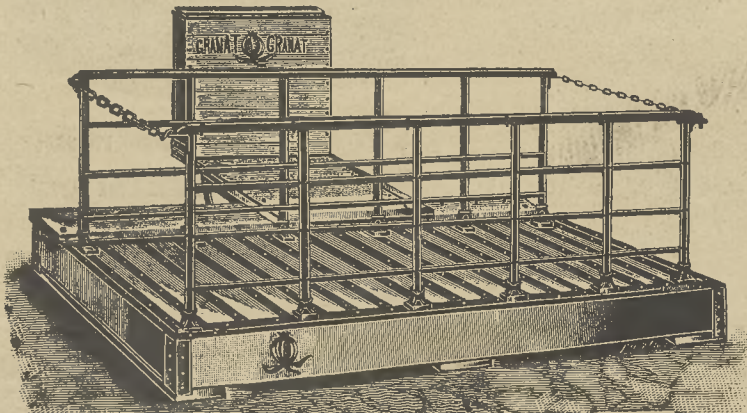

GÉPVÁSÁR

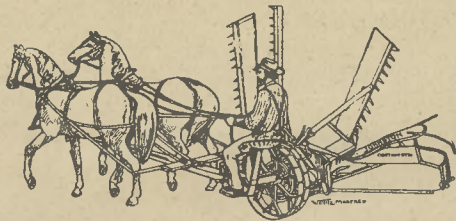
Ajánlható beszerzési források.

„GRANAT” MÉRLEGGYÁR ZWARG ÉS RINGEISEN TESTVÉREK
BUDAPESTEN.

Ajánlják mérleggyártmányaikat és pedig: egyensúly-, tizedes-, százados-
előállat- és hidmérlegeiket a legmegbízhatóbb és legolcsóbb kivitelben. — Gyár:
III. ker., Szépvölgy- V. ker., Hold-
utca 8. sz. Raktár: RINGEISEN TESTVÉREK utca 21. sz.

KNOTEK-féle arató- és fűkaszálo-gépek.

Elsőrangú gyártmány. — Leg-
messzebbmenő jótállás, olcsó
árak és kedvező föltételek.

Szücs Ödön

BUDAPEST,

VI. ker., Nagymező-utca 66.

Nagy gyári raktár gőzcseplő-szerelvényekből, állandósított és kerekre
szerelt motorokból és szab. alsó- és felső kiömlésű

„KINCSEM”-vetőgépekből.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Tessék árjegyzéket kérni!

MÓTOROK

mindenféle gazdasági gépek hajtására.

A hajtóerő benzin, spiritusz, kohógáz vagy generátorgáz. Üzemköltség
1 $\frac{1}{2}$,-2 $\frac{1}{2}$, fillér óránként és lóerőnként.

**Gőzekék. Gabonaelevátorok. Órló-
és daráló hengerek. Benzin- és
spiritusz-lokomobílok. Villamos vi-
lágítás teljes berendezése. Villamos
ívlámpák.**

Árjegyzékkel és költségvetéssel szívesen szolgál

Ganz és Társa

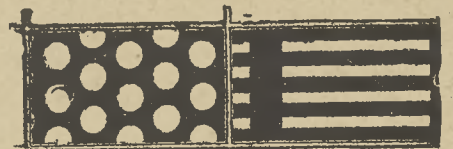
vasöntő- és gépgyár részvénytársulat BUDAPESTEN.

Stahel és Lenner

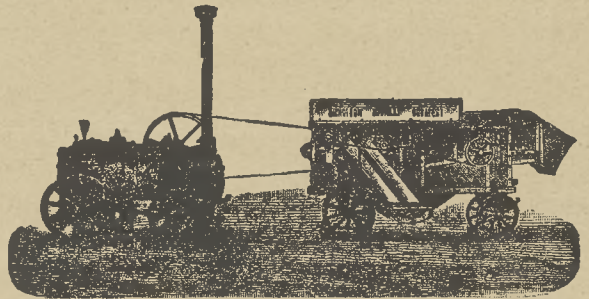
Zrieur- és lemez-
lyukasztó-gyár
BUDAPEST.

Ajánljuk TRIEURJEINKET
és OSZTÁLYOZÓ GÉPEIN-
KET gabona és hüvelyesek
tisztítására és osztályozására

TÖREKROSTÁK és minden
fajta LEMÉZROSTA gőz-
cseplő gépek számára.

„NICHOLSON” gépgyár
részv.-társ.
BUDAPEST, VI. ker., Váci-út 17. szám.

Ajánlja saját, hazai gyártmányu gőzmozgonyait,
cséplőgépeit, szalmakazalozóit, herefejtő-
gépeit, „Gloria” páros sorú és tolóhenger rend-
szerű „Nemzeti” sorvető gépeit, legújabb
rendszerű váltva forgatható „GŐZEKÉIT” 10”
mély szántásig; valamint egyéb gazdasági gépeit.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Arany érem
Szeged 1899
Arany érem
Budapest 1899
Arany érem
Pozsony 1902
hidraulikus
sajtóért.

Hydraulikus sajtók

szőlő és gyümölcsmust sajtolásra a
nagy üzem számára, 2 kitolható kosárral
vagy 1 kosárral.

Már igen tete-
mes számban
üzembe helyez-
tetett.

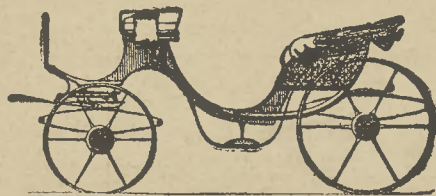
Gyártanak és
szállítanak jót-
állás mellett mint
különlegességet
a legújabb szer-
kezetben.

MAYFARTH PH. és TÁRSA, BÉCS, II/1.
különlegességi gyár gyümölcsértékesítési gépekben.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. — Megrendelések idejekorán kéretnek.

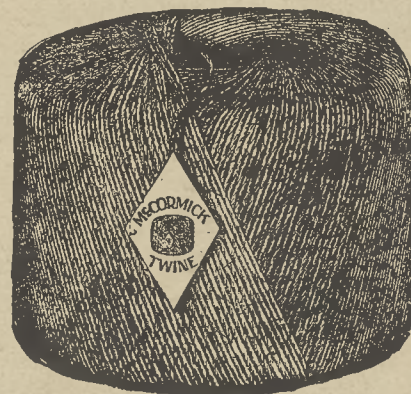
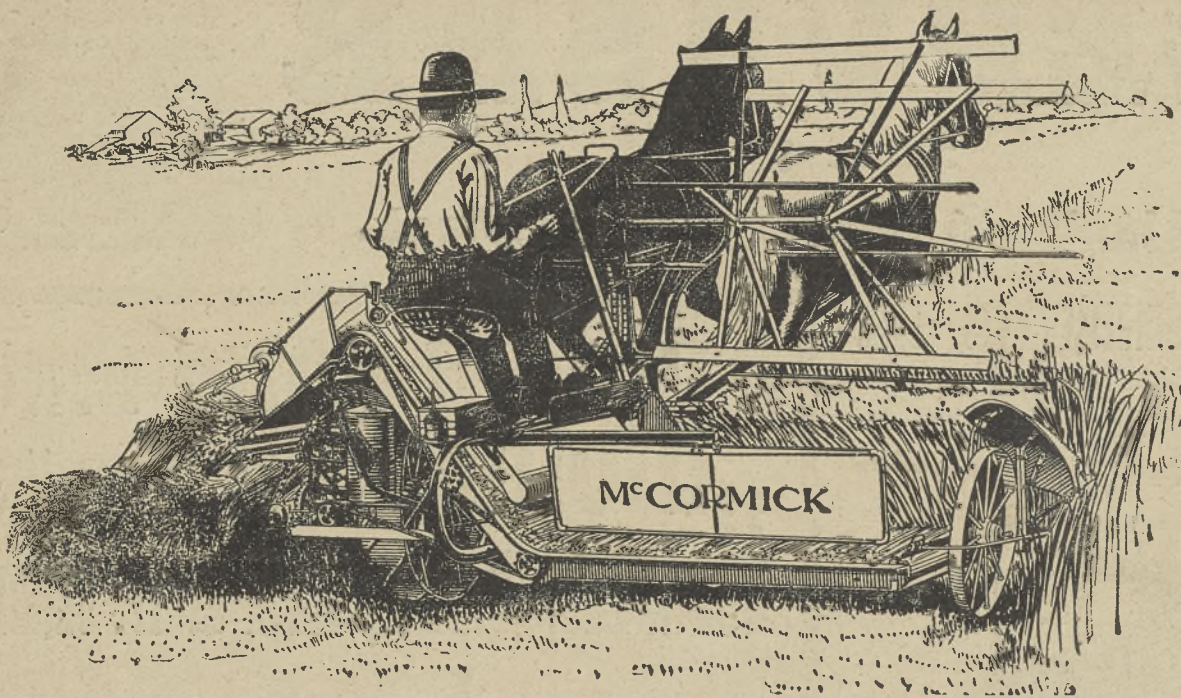
Stumpf Testvérek kocsigyártása.

Budapest, IX., Vágóhid-utca 2. Soroksári-út sarok. Alapított 1871.

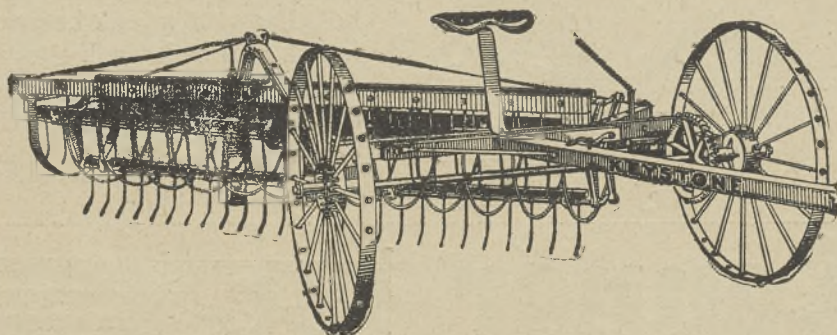
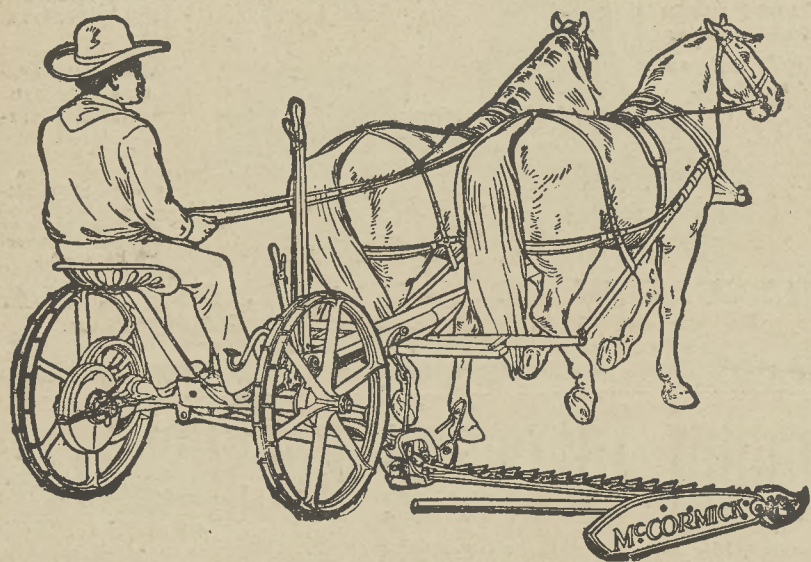
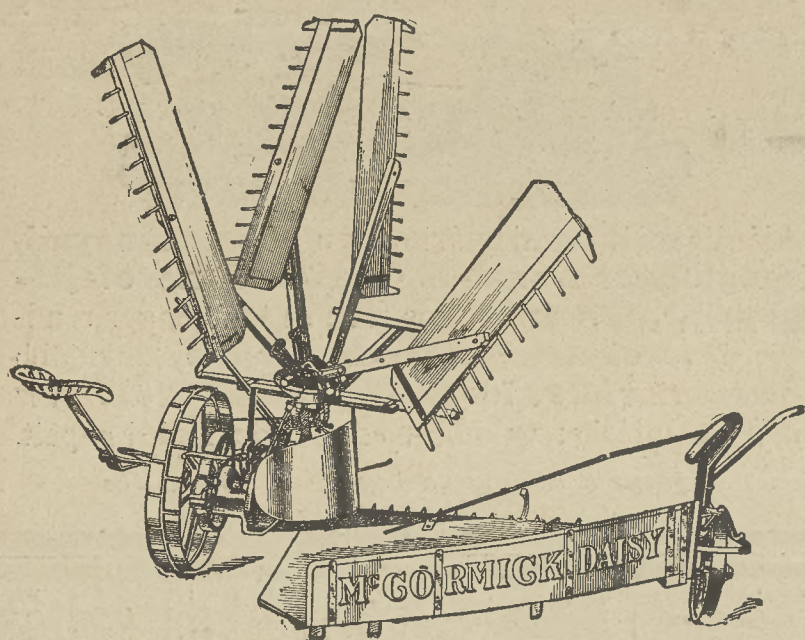

Dus raktár új és használt kocsik-
ból. Használt kocsik becserél-
tetnek és átalakítások elfogad-
tatnak jutányos árak mellett.
Ugyszint mindenféle üzleti
és gazdasági kocsik készítése.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Eredeti Mc Cormick
Manila kévekötőfonal

Mc CORMICK

Harvesting Machine Comp., Chicago, U. S. A.

(amerikai aratógépgyár.)

Igazgatósága és főraktára: _____

Budapest, V. ker., Alkotmány-utcza 12. sz.

Speczialitások: _____

Kévekötő-aratógépek 5 és 6 ang. láb metsző szélességgel, szállító- és rudhordó-készülékkel.

Szabadalmazott _____

kalászemelő

„Daisy“ marokrakó aratógép — automatikus — asztalfelhajtó-készülékkel.

„New 4“ fűkaszalógépek 3½, 4½ és 5 ang. láb.

Szabadalmazott _____

„Dán“ késgerenda

selyemfü, mohos rétek stb. kaszálására.

„Sidedelivery“ egyesített szénagyűjtő- és forgatógép (ujdonság).

Aczél lókapák tengeri, burgonya, szőlő kapálására.

14 fogas cultivator 7 darab külön gyomlálókéssel; tengeri, szőlő, takarmányrépa stb. kapálására.

Nagy képes katalógus és árjegyzék kívánságra díjmentesen.

Vétel és kölcsön, új és egyszer használt kar / tellen kívüli

burgonya-
mag-
gabona-
faszén-
gyapju-
ZSAK
kaszal-
repcze-
behordási
rostaalj-
waqgon-
PONYVA

NAGEL ADOLF

Budapest, Arany János-utca 10.

„HUNGARIA“ kettős kézi kéve-
kötelek favéggel, aratógép zsi-
neg, szőlőkötöző fonál, kötéláru,
zsák-zsineg, lópokróc.

Zsák- és ponyvagár. Kölcsönintézet. Vétel,
eladás és cserélés.

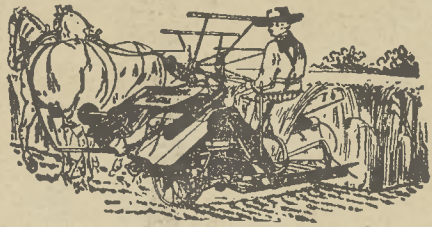
Sürgőnyczim: Nagela Budapest. Vidéki telefon 35—92.

A legkedveltebb és legjobban bevált

Kévekötő-aratógépek
Marokrakó-aratógépek
Kaszalógépek, Gyűjtőgépek a **Deering-félék.**

Ajánlja egyszersmind a jelen idényre **SACK RUDOLF** elismert kitűnő **aczélekeit, kapáló- és töltőgető-ekéit** és más egyéb legtökélete-
sebb **talajmivelő eszközeit és gépeit.**

Mind Ezeket a legmesszebbre terjedő szavatosság mellett száll-
ítja és kimerítő ismertetést kívánatra ingyen és bérmentve küld:

PROPPER SAMU

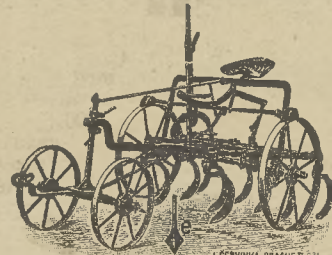
mezőgazdasági gépüzlete

Budapest, V., Váci-körút 52.

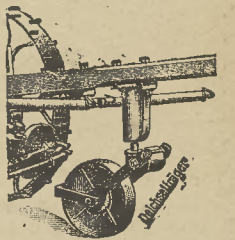
JOHANN ČERVINKA, PRAG II. HAVLIČEKPLATZ No. 26.

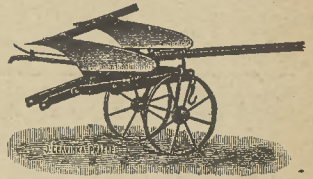
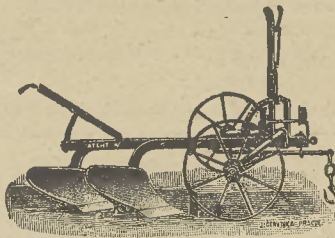
J. ČERVINKA, PRAGUE II. 871

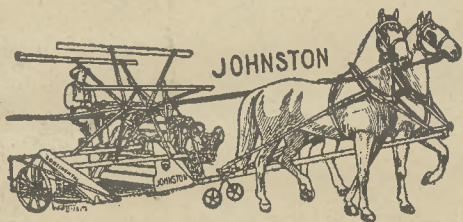
J. ČERVINKA, PRAGUE II. 871

Preis 30 Kronen.

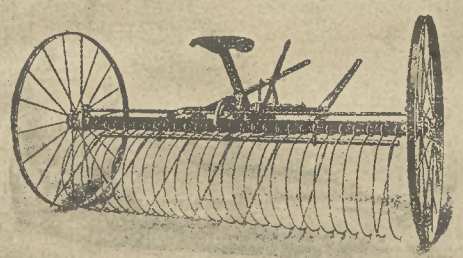
Offeriert als Spezialität die weltberühmten automatischen Schnecken-Trieure, vor-
zügliche massive Stahl-Kultivatoren mit amerikanischen in Oel gehärteten Stahl-
federzinken, patentierte Deichselträger zu Mähmaschinen, wie überhaupt zu Maschi-
nen mit schwerer Deichsel und 2-scharige Stahl-Pflüge, kippar, mit Deichsel.

JOHNSTON

A The Johnston Harvester Co.

legmodernebb amerikai speciális aratógépgyár, mely a magyarországi használatra
szánt gépeket teljesen a hazai viszonyokra alkalmazva készíti.

JOHNSTON

kévekötő aratógépek
marokrakó aratógépek
fükaszálók
szénaforgatók és gyűjtőgépek

a legtökéletesebb szerkezetű, legkönnyebb kezelésű és legmeg-
bizhatóbb munkateljesítésű e nemű gyártmányok a világon.

A „JOHNSTON“ aratógépek dőlt
gabonában is jó munkát végeznek.

Az 1907-iki idényben 1600 „JOHNSTON“ gép talált Magyaror-
szág legelőkelőbb uradalmi körében elhelyezésre; 1908-ra már
eddig is beérkezett több mint ezer darabra szóló utánrendelés a
„JOHNSTON“-gépre. Birtokosainak megelégedését minden dicséret-
nél meggyőzőbben bizonyítja:

Vezérképviselőt és főraktár:

Melichár Ferencz
Bächer Rudolf
Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

Gőzekéket

gőz-utihengereket és gőz-utimozdonyokat

legalkalmasabb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállítanak

JOHN FOWLER & Co.

BUDAPEST—KELENFÖLD, vasút-állomás-szal szemben.

Közlekedés vasuton és villamos vasuton.

TELEFON: 42-50.

Eladó birtok.

Szöllősvégardó község határában (Ugoosamegye, posta. és vasutállomás Nagy-Szöllős) Nagy-Szöllős város, megye, székhely és vasut állomásától 3 km-nyire, a kassa-jablonczai állami út mentén jobbra és balra, nagyrészen belsőségeknél alkalmas 530 (1200 □-öles) hold szántóföldből álló birtok nagy bel-öségekkel, urilakkal, jó gazdasági épülettel, egy évi 800 korona bért hozó házzal, melyben állami iskola van, 20 kat. hold dohányültetéssel, nagymennyiségű őszi és tavaszi vetésekkel és teljes felszereléssel eladó. Birtokon jelzálog-teher van, mely átvehető. Felvilágosítással szolgál **Czapáry Dénes, földbirtokos.**

Sertés-eladások és vételek

legjobban és legpontosabban eszközöltetnek, sovány, úgy hizott állapotban **URL REZSŐ** sertésbizományosnál, Budapest, VIII., Népszínház-u. 22. (Polgári serfőzde

bérpalota). — Telefon: 97-05 Interurbán. — Felvilágosítással készséggel szolgál.

HAUPTNER

Állattenyésztési és ápolási, valamint állatorvosi műszerek és eszközök!

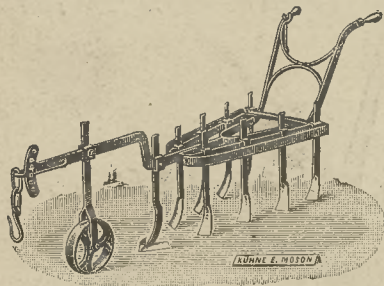
mint: hárszingsondák, trocárok, Irrigatorok, sebfecskendők, klystírek, Dr. Raebiger-féle hüvelykenőcs-fecskendő, szegecselhető Crotalia füljelzők, tetováló fogók, ló- és marhanyíró-gépek és ollók, stb. stb. — Magyarországi főraktár:

GEITTNER és RAUSCH

cégnél

Budapest, VI., Andrásy-ut 8. sz.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

KÜHNE E.

hazánk legrégebbi mezőgazdasági gépgyára

MOSONBAN

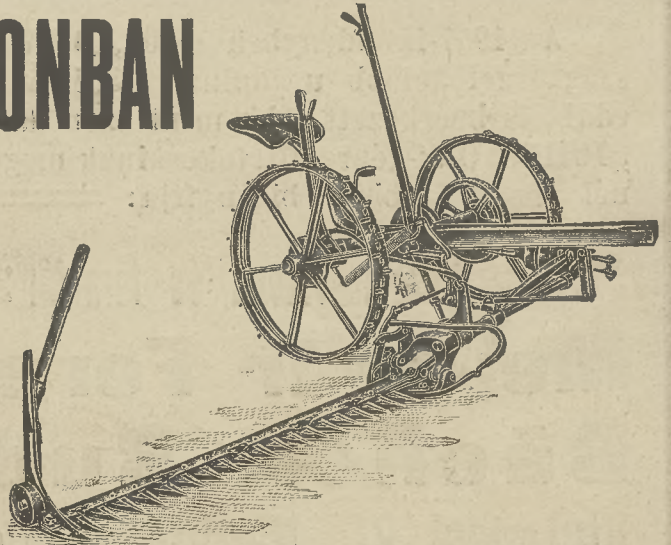
elismerett gondos kivitelben szállít

mindennemű egysoros kapáló-eszközöket, Columbia-kultivátorokat, Herrmann-kapálókat,

Laass-rendszerű többsoros kapálógépeket, Burgonyamivelőgépeket, Szénagereblyéket,

OSBORNE kéveköto- és marokrakó arató- és fűkaszaló-gépeket.

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körut 57a. Fiókraktárak: Debreczen és Temesvár.

Jutalmazó mellékipar gazdák számára

Homokból és csementből mindenki szakismeret nélkül előállíthat homoktégelákat, csement-födélcserepeket, csöveket csatornázásra, alagsóvezéseket, padlólapokat, itató vályukat stb. Felette egyszerű gyártás kipróbált gépeinkkel és formáinkkal. Kívánatra ingyen küldjük 84-es számú árjegyzékünket. Könnyen érthető használati utasítást minden géphez adunk. Üzem-berendezéshez oktatót küldünk, kívánatra állandóan is. Levelezés magyar nyelven.

Különlegességi gépgyár homok értékesítésére

LEIPZIGER CEMENTINDUSTRIE Dr. Gaspary & Co.

MARKRANSTÄDT bei Leipzig.

Homekvizsgálat, próbafeldolgozás, minták ingyen.

Legnagyobb gyár a maga nemében

270 munkás
95 szabadalom stb

Meszelő, fertőtlenítő és kátrányozó gép. Gyümölcsfa- és növénypermetező.

Valamennyi, a mezőgazdaságban előjövő meszelési, fertőtlenítési és kátrányozó munkákat ezentúl főlegesen a kézi ecsettel végezni, hanem a Stephan „Fix“ géppel eszközölhető.

Különféle szerkezetben és különböző áron kaphatók. Immar 10000 darab a használatban.

Bebizonyíthatólag megtakarítja az Ön munkája és költségének $\frac{9}{10}$ részét.

Tömeges előny az ecsetmunkával szemben. — A Stephan „Fix“ gépe 6 felső- I. Ferencz Józsefnek működésben lett bemutatva. Sok kiváló kitüntetés. Kérjen prospektust 246. szám alatt.

Rudolf Krása Wien, VII., Kirchengasse 29.